

Uši a Vítr

CHROBÁK | KOZÁK | TICHÝ | MARUSJAK | LANDA | HORÁK | ODPAD | VÁCLAVEK | KREJZEK | TA PÁJKA | VLACH & ILUMINATIO | ERKUMBRECHT | ŠTEFLÍČKOVÁ | KVĚTUZOR

Rozhovor: Jakub Chrobák

Básník, narozen 1974 ve Vsetíně, pracuje na Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přirodovědecké fakulty v Opavě. Vydal básnické sbírky Až dopiju, tak zaplatím (2003, Malina), Adresy (2010, Malina), Jak prázdné kolo, po ráfku (2014, Malina) a zatím poslední Imrvére... (2017, Trigon) a podílel se na antologii Nejlepší české básně 2016.

Autorské čtení Jakuba Chrobáka, Foto: Věra (Drapička) Drápalová

Příběhy, náměty povídek, básní není třeba vymýšlet, odehrávají se neustále kolem nás, jen je třeba naučit se všimnout si jich. Pak stačí syrově zaznamenávat. Všimnout si příběhů kolem, zaznamenat je... Myslíš, že to stačí k tomu, aby vznikla kvalitní báseň?

Jednak si nemyslím, že stačí si všimnout jen toho kolem nás, ale i věci obecnějších, které se dějí jaksi napříč námi, nad námi – které nás přesahují. Ale rozumím tomu, na co se ptáš: velmi často se takové zakoušení transcendence, či přesahu (mám rád obě ta slova, protože český ekvivalent je dobrým mostem k lidem, kteří z nejrozličnějších důvodů odmítají křesťanství a obecně víru v Boha, i když často jednají v souladu s principem těchto hodnot) vyjeví, zazní, zhmotní se v každodenních záblescích života a člověka v něm.

Na druhou stranu ani takto pojatý „záznam“ podle mého nestačí. Musí k sobě ještě najít adekvátní řeč, projev, který není charakteristický pro autora (to je, obávám se, největší problém současné poezie a literatury obecně, přebujelá akcentace jáství, která rozměnila de facto všechna východiska a hodnoty poezie do parazitního a vlastně dost otravného sebe prezentování), ten může být tak leda rád, že byl v tu vteřinu na tom místě a slyšel tu řeč. Řeč té chvíle, toho prožitku a v posledku řeč transcendence. A nám se někdy (nebo jednou, nebo nikdy) stane, že na nás padne milost možnosti být tam a slyšet a zaznamenávat.

pokračování na straně 2

Festival spodních proudů:

19:00 S. d. Ch.

Autorské čtení Miloslava Vojtěčka, alias S. d. Ch. z jeho zatím poslední knihy, Knihy Tutáč. S. d. Ch. píše prozaické a dramatické texty, je také skladatelem, textařem a lídrem kapely Ruce naší Dory.

20:15 RUCE NAŠÍ DORY

Pražská kapela hrající od roku 2002, textařsky čerpá z tvorby básníka S. d. Ch., který je zároveň frontmanem skupiny. Doposud vydali desky Poemuzie (2004), Chemnitz (2006), Filantropní stroj (2013) a zatím poslední Světlo ducha (2017).

21:30 DIE BLAUE TROTTEL PARADE

Meziříčský modrý punkový kabaret, znovu hrající od předloňského roku jako Trottelparade. Své autorské písně zpívá kapela česky i německy. Jedinečnou temnou atmosféru dotváří přehlídka kostýmů a rekvizit svítících pod UV světly. Trottelparade je geneticky upravený Andělíček, který Vám přišel zvěstovat o zavražděné víře, bílých vránách i o kvalitě spodního prádla.

23:00 KAREL JIROŠ

Karel Jiroš je český kytarista, pohybující se na pomezí klasiky, flamenca a klasického písničkářství s vlivy hippies.

**FESTIVAL
SPODNÍCH
PROUDŮ**

S. d. Ch. – Kniha Tutáč
Ruce naší Dory
Die Blaue Trottel Parade
Karel Jiroš

23/3 OD 19H. Rusty nail, Brno VLEZ 100,-

Přiblížit se slovům, jejich síle a energii

Nedávno jsem objevil sešit s verši, co jsem psal téměř před čtyřiceti lety. Kdybych byl k sobě tehdy poctivý, tak jsem ho vyhodil do koše nebo spálil. Prostě samé blábohy, dnes vyvolávají nostalgický úsměv. Kdy jsi začal psát poesii ty, co třeba zamilované veršičky a vyznání pro spolužačky?

Ojoj, to je dlouhé vzpomínání. Rodinná mytologie mě vidí žvatlavého v podivně nesrozumitelných souborech zvuků už ve školce, kterou jsem z duše nenáviděl. Ale první vědomé psaní přišlo na základce a vyčerpávalo se ve spisbě ke dni, tedy v nejrůznějších satirických komentářích na pedagogu a spolužáky.

Můj pocit, že tedy teď už jsou to básně, přišel na gymplu a bylo to dost bídné a dost příznačné, myslím příznačné pro mou hlubokou nedovzdelanost, když si připomenu, že mně bylo šestnáct a ještě furt jsem se vyčerpával v těch Byronech a vůbec romantických říznutých dekadencí a prokletými básníky. No, hrůza. Pak přišly na řadu texty, a to už zase bylo něco jiného, touha po výpovědi, po změně světa, po jakési elementární pravdě... taky sranda. Nu a pak přišel iniciační moment prvních škrtnů, někdy ve dvaceti. S bolestí jsem přijímal ty kruté vyhazovy nejrůznějších obrazů a přitakával. Byl bych rád, kdyby mně toto zůstalo. I ta bolest pro vyhazovaná slova, i ta jistota, že když to tak musíš být, tak musíš.

Jakub Chrobák před pětadvaceti lety a dnes. Vnímáš určitý posun ve své tvorbě a v čem?

Těch věcí je (jak doufám) samozřejmě celá řada, ale myslím, že to by měli soudit a vědět jiní. Můžu jenom tušit, nebo spíš doufat, že jdu někam a cesta má smysl. Ale abych nehybal. Snad je vidět že jde o pokus vymanit se ze sebe a přiblížit se slovům a jejich síle a energii. Ale asi je taky pravda, že jsem, to ovšem od děcka, pořád stejně do slov zblázněný, že mě nepřestávají udivovat, přitahovat, šokovat, a to nejen nějaká nová, objevená, ale ta nejobyčejnější, zdánlivě nejvíc opotřebovaná a zase furt stejně silná.

Než se zrodí tvá nová „uzrálá“ báseň, jaký je to proces? Sedneš si k čistému bílému papíru a řekneš si: „Tak a teď něco vytvořím, napíši...“, zkrátka to „xypotíš“. Nebo čekáš na nějaký nápad, impuls, inspiraci, co přijde nečekaně, ať jsi kdekoli a vše postupně rozvíneš?

Sednout si a něco napsat jsem se též párkrát v životě pokusil a pochopil, že takto se mnou nikdo a nic není. Že to není můj způsob a obecně myslím, že to ani není způsob básně. Rozumím tomu čekání, potřebě, nutnosti a jistému drilu, ale po mém spíš souvisí s druhý daleko víc položenými v souvislostech kauzálních a temporálních, tedy s epikou a dramatem. U básně si takovou situaci neumím představit a přiznám se, že jsem

nikdy nevěřil tomu, že by třeba Poe dokázal skutečně napsat Havrana tak, jak sám popisuje, spíš si myslím, že ho napsal, a pak v něm ten systém uviděl a pojmenoval jej. Ale to vůbec nemusí být skutečnost, třeba se ohromně pletu a právě systematicky a důsledně a v pravidelnosti se mají psát verše. Já to ale neumím. Za to oba další postupy znám důvěrně. Častěji je u mě taková situace: nejprve mě musí něco pleštit, může to být zahlédnutá linka krajiny, velmi často je to ženská noha, kotník! Ale klidně tím hybatelem může být slovo, situace, anekdota, moment nějaký. Ten si potřebuju zapsat. Mám na to od kamarádky Moniky Horsákové takový ručně šitý sešit, je tlustý a vlastně se do něj píše strašně špatně, ruka je tak divně přes tu hromadu papírů zkrivená, ale o to jsou ty chvíle vzácnější a člověk je víc ví. Pak už si nápad po svém je a já s tím nemám moc co dělat. Třeba se nedokončí, nezcelí nikdy, třeba za dva dny, třeba za půl roku, nebo třeba když dokončuju sbírku a potřebuju právě určitý konkrétní text a ten obraz si najednou řekne o své místo a souvislosti. Ale někdy se mně stávají i ty svaté okamžiky, kdy přijde rovnou hotová báseň, nepřipraveného mě načapá, a tehdy buď je něco po ruce, nebo se musím odevzdat do rukou své paměti. Taková báseň je pak většinou hned hotová. Ale stejně, ať už je cesta k ní jakákoliv, stejně potom před vydáním nezbytně nutně potřebuju ještě další oči, které musí vidět i za mě. V tomto smyslu mám štěstí na lidi kolem sebe, že je mám, a že tu jsou odhodláni věnovat tomu mému psaní svůj čas a energii.

Vystudoval jsi bohemistiku a vyučuješ „literaturu“ na Slezské univerzitě v Opavě. Jak ti bohemistika a práce pedagoga pomáhá při psaní poesie?

Práce pedagoga by mně asi nepomáhala nijak, bytostně to slovo nesnáším, i když to může být jen osobní obsese, cítím v tom slově cosi vykastrovaného a vzdáleného blízkosti. Tedy: pokud jde o učitelství. Především mě nutí každodenně zůstat ve střehu a nepodlehnout jistotě, že Poesie, stejně jako Umění a Láska a kdovíco, se mají psát s velkým písmenem a samy o sobě si už z principu zaslouží úctu a pozornost. Díky tomu dennímu kontaktu s mladými lidmi se znova utvrzuju v tom, že jde o cosi zásadnějšího, než je bavičská funkce zaplňující náš čas po práci, že jde o elementární živočišný lidský projev související s tímto biologickým druhem. Což ovšem neznamená, že pouze jemu je poesie oddána a vyhrazena, pokud se totiž jako biologický druh přestaneme o báseň, či obecně o umění starat, opustí nás schopnost přijímat je jako základní způsob poznání. Ano, poznání, které nelze prostředkovat jinak. Filozofie, teologie, věda obecně, ty mají své postupy a svůj svět poznání. Poesie jej má jinde a jinak položen, ale stejně pro člověka

důležitý, chce-li tím homo sapiens sapiens žít. A možná že to, co žijeme, není krize poesie, či literatury, jak jsem to slyšel vyhlášovat za posledních dvacet let tolikrát, ale že je to krize a konec jednoho biologického druhu. Dost možná, že přichází nový člověk, homo sapiens faber, člověk pracující, homo sapiens rector, člověk úředník či správce. První zbožšťí práci jako výkon, bez důvodu, bez rytmu, beze smyslu. Druhý zase zřídí a porovná svět všeobsažnou a bezobsažnou nudou, ve které si nikdo ani nebude schopen uvědomovat, v jaké nudě to vlastně žije. Nevím, který z těch biologických druhů je lepší, ale jistojistě vím, že dokud mě nechají, budu na univerzitě i v hospodě pořád tvrdit a přesvědčovat, že život s básní a doživotně nebezpečným kotníkem je podstatný a nezbytný. I když není pro každého, a i když není nezbytně nutné, aby mu také každý rozuměl.

Ostrava, město šachet, hutí, specifických vůní a se svým nočním životem, nejen na šichtách pod zemí, u slévačských pecí, ale i v různých barech a klubech, Absintový klub Les, Hudební bazar, Rock hill music klub a jiné... jak tě atmosféra, prostředí těchto míst inspiruje?

Ostrava mně nezbyla, Ostravu jsem si do jisté míry vybral. Cítím se pořád být také dost Valachem, ale Ostrava je pro mě jedním z těch míst, kde se ještě něco může doopravdy a skutečně stát. Příkladem jsou právě ty kluby, o nichž mluvím, a pro mě osobně je to dnes především Les. Ostrava obecně je místem náhodných setkání, není možné, pokud člověk není tupý nebo nabubřelý, aby se člověk skryl do své velikosti, do svého údelu, či díla. Pořád za ně musí nějak ručit, no a v Lese je to navíc podpořeno tím, že se zde potkávají lidé různých zaměření a uměleckých světů. I proto tu mohou vznikat věci sympaticky na pomezí. Vedle básníků tu potkáš malíře, muzikanty, herce, ale i dramaturgy a režiséry, a každý se svým nárokem má co říci obecně k věcem, ale i ke každému konkrétnímu výkonu a projevu. Tady si nemůžeš uzurpovat svůj patent na pravdu, ale musíš být schopen kdykoli vysvětlit prokázat, proč věc děláš právě takto a ne jinak. Nebo samozřejmě nemusíš, a pak tě nutně ten prostor začne otravovat, protože všude kolem sebe tu hrozivou a úchvatnou sílu vidíš.

V ostravském Absintovém klubu Les při Měsíci autorského čtení, modernuješ spolu s Petrem Hruškou Besedy s autory, které následují po každém čtení. Jak se na takovou besedu připravuješ? Znáš osobně každého hosta nebo si nastuduješ jeho tvorbu, abys byl v obraze? Jak vnímáš rozdíl mezi svým osobním autorským čtením a moderováním čtení jiných básníků? Co tě zajímá na autorském čtení někoho jiného? Co tě baví na tvém autorském čtení?

Na každý takový večer se člověk musí připravit speciálně a zároveň musí na něj být nachystaný tak nějak pořád. To znamená, že

Jakub Chrobák s Chudějem na Magorově studánce, Foto: Věra (Drapička) Drápalová

znalost konkrétních textů je samozřejmostí, ze které je ale třeba teprve vyjít a být si pořádkem vědom toho, že je člověk v nejlepším slova smyslu služebníkem. Že by vlastně úplně nejlepší bylo, kdyby tam nebyl, kdyby se mu podařilo nějak zmizet poté, co otevřel cestu proudu vzájemného působení mezi autorem a publikem. Ostatně za nejpodstatnější a nedílnou součást každého takového večera pokládám nejen tu besedu s publikem, ale ty dlouhé a důležité hodiny řeči předtím a potom, už mimo světla a pódium, v klidném a zároveň často i urvaném dialogu a diskusi či při. Pokouším si autory vybírat tak, abych je, když ne rovnou znal osobně, tak jim nějak rozuměl; to ale nemůže platit vždycky, zejména když jsi třeba postaven před úkol provázet večery s gruzínskými autory: gruzínsky neumím, o literatuře Gruzie jsem nevěděl téměř nic, a přece skrze ty kousky překladu a všechny možné informace si musíš každou autorkou či autora osvojit, nedokážu si představit, že bych se stal jen živou wikipedií, která shrne to, co je všeobecně více či méně dostupné, vždy tam musím chtít vnést nějaké vidění, jestli oprávněné a vhodné, to se pozná až v průběhu večera.

Když uvádím někoho jiného, cítím to jako větší závazek. Když čtu sám, cítím zase podstatně větší nervozitu. Poprvé se trápím tím, abych to hostovi nepokazil, podruhé se děsím, abych něco nevzal těm slovům z mých básní. Ale obojí jsou projevy, které mám moc rád a vždycky se na ně těším. Je to takový nenahraditelný balanc mezi úplným srozuměním a totální izolací, a to je dobrodružné.

Ve výběru Nejlepší české básně 2016 /Host/ ses podílel na výběru autorů a jejich básní. Jak obodnotit „nejlepší“, báseň?, není to sukně, aby

se měřilo na prodané metry, ani se básně nedají zvážet na kila a deka, musel jsi mít bodné „načteno“, prozrad' kritéria svého výběru...

Jsou pro mě vlastně už delší dobu stejná a přitom stále proměnlivá, nebo přesněji s možnostmi proměňovat se. Vysvětlím. Ke každému textu pochopitelně přistupuji s určitým nárokem, co od literatury očekávám, co po ní takřkajíc chci. To jsou velmi obecné věci, které asi platí pro každý plnohodnotný a smysluplný život, zdůrazňuju, podle mého. Musím v ní mít onen náraz, šleh, uhranutí, uštknutí, vědomí, že věc, jev či vize s tvůrcem zamávala. Přivedla ho k rauši, zdrtila jej, přiměla promýšlet svět jinak. Ale pro takový prožitek musí být nalezena řeč; možná a použitelná jen a právě pro něj. Jedině tak tu může zůstat věčně. Nebo ještě jinak: báseň pro mě musí být jakýmsi pevným a poctivým věšákem, který drží, i když si na něj budeme odkládat kabát třeba celý život. A všechny ty kabáty, každá naše emoce, se do básně musí vejít a ten věšák je musí udržet.

Na druhou stranu člověk musí být připraven i na to, že s každou novou básní se mu tento jeho systém může sesypat, že při hodnocení musí jednoduše vyjít z té básně a pak se ptát po hodnotě, a ne vycházet ze svých hodnot a podle nich básně porovnávat.

V Absintovém Lese připravuješ večery „Na posedu – literární pořad Jakuba Chrobáka s hosty“, můžeš nám přiblížit, o co se jedná?

Je to podoba setkávání se s literaturou a jejími tvůrci, která k Lesu neodmyslitelně patří. Na celém pořadu participuje několik lidí. Přemek Bureš, který se mnou konzultuje a spoluurčuje dramaturgii a sází plakáty, Monika Horská se v něm stará o složku audiovizuální, protože ten večer by rád oslovoval lidi různých zaměření, tak, jak je pro Les typické.

Petr Szyroki a Gábina Fraisová Maňáková vytvořili pro Posed jakýsi miniaturní posed, před kterým autoři usedají a zvířata, která jej obklopují, jeskynní malíř Benda zase dal večerům rukopis výtvarný tak, že namaloval základní motiv pro plakát, Stáňa Schupplerová všemožně asistuje u těch důležitých a neviditelných technických nezbytností, a v poslední době, z čehož mám velkou radost, tu také Ivan Motýl točí pivo a přidává k němu LESní účET, na kterém jsou texty různých autorů podle Ivanova výběru a chuti.

Večery provázím já, jsou dělány „na střed“, to znamená, že kolem posedu a zvířat jsou seskupeni diváci, na úvod vždy se pokouším říct něco obecnějšího a potom představím autora, který je třeba zapomínaný, ale pro mě důležitý. Z něj pro každý měsíc připravím a do hlasů rozepíšu kus textu, který pak herci i neherci kolem Lesa seskupení přečtou. Díky tomu už na posedu mohli „usednout“ Dominik Tatarka, Jan Zábrana, Magor a naposledy v lednu Marcel Proust. Holt ten učitel se ve mně asi nezapře. Potom následuje audiovizuální složka, ve které představujeme vizualizaci určitého vybraného literárního textu. Jsou to takové filmové interpretace nejčastěji básní. V druhé části pak chvíli mluvím s pozvaným autorem či autorkou, a pak je samotné čtení. Na jednu stranu se může zdát, že vlastnímu čtení je ubrán prostor, ale věřím, že díky intenzitě všech těch věcí okolo se posluchači naladí na velmi pozorné a soustředěné čtení. I proto ostatně pak nijak zvlášť nevnučuji diskuzi, ta přichází většinou po večeru sama a přirozeně. Je taky dobré, že po skončení zůstane ještě chvíli podzemí Lesa otevřeno, takže se dá klidně mluvit. A to je, domnívám se, nejdůležitější. Mluvit o těch těžkých a podstatných věcech, protože se nemůžu ubránit pocitu, že pro všechny granty, akreditace, ceny a ocenění, pro všechno to pachtění za ekonomickou stabilitou a úspěšností jsme právě toto ztratili – potřebu či touhu společně mluvit. Přít se i souhlasit, to už je fuk.

Nemám rád politické akce, ale jsem rád, když se bojuje za lidská práva. Má se literatura vztahovat k politické situaci? Má to smysl?

Smysl má cokoliv, co člověk dělá doopravdy, protože je v něm kvas, který chce vypálit, musí ven. A jestli je to právě téma politické, nebo intimní, je, myslím, jedno. Ale básník se ke světu vztahovat má, a též vyjadřovat. Nemusí to dělat právě básní, ale například participací na určitých projevech odporu, spoluúčasti na nich, ale zejména svou každodenní činností. Protože i když jsme politicky fakt v prdeli, to ještě neznamená, že se z toho máme posrat. Jen asi nemůžeme očekávat, že se někde sejdem, zařveme pár trefně napsaných pamfletů a všichni to pochopí a svět se

INZERCE:

Tel.: +420 542 210 46
info@jacobbrno.cz
Brno, Jakubské náměstí 7

Jacob Brno

Ať už Vás uchvátí naše skvělá poloha,
osobní přístup nebo jedinečné sklobení tradice a moderny,
jedno je jisté – už nikdy nebudete chtít jít jinam.

změní. Literatura ani básně neumí svět tímto způsobem měnit, ale musí tu být připravené jako přístav pro ty uražené a ponížené, kteří se s jeho stávající podobou bytostně rozcházejí. Zato básník už se světem něco dělat může. Jako občan, ve svém civilním povolání, tím, jak doopravdy je.

V roce 1996 ses stal dvorním textařem valašské hudební skupiny Ležérně a vleže. Jaký je pro autora rozdíl psát básně, poesii a texty, o kterých víš, že budou zhudebněny pro kapelu?

Jo, texty! Patří ke mně snad ještě dřív než básně. Popěvky, srandičky, blbinky, radosti, ale též zprávy a vyznání, tím vším text je a může být. Hlavní rozdíl je v tom, že člověk je součástí určitého celku. Nedokážu si představit, že bych psal texty na objednávku pro někoho, koho vůbec neznám a jehož myšlení o hudbě je mně na hony vzdálené, nebo kterého si nevážím. V případě Ležérně a vleže je to symbióza stejného vkusu, naladění a hlavně dlouholetého přátelství. Zpíval jsem v kapelách, z nichž Ležérně

a vleže vyšlo a vždycky jsem věděl, že je text mocný. Zpočátku jsem to, myslím, dramatisoval v touze říkat právě tu nezkalenou pravdu, nu a ony někdy ty výpovědi byly takové plytké. Dnes do těch věcí, jak doufám, přibyl i vtip, odstup, ironie. Zároveň se snažím, aby si ponechaly určitou apelativnost, aby k lidem důrazně mluvili, jak v hospodě. Zároveň plně důvěřuji Mrňovi, Aleši Mrnušítkovi, dvornímu skladateli a Bohušovi, Zbyňku Jakubcovi, trumpetákovu a zpěvákovi, kteří s textem pracují vážně, poctivě. Ostatně oni si ogaři často sáhnou i k mým básním a pracují si s nimi. Oni můžou.

Připravuješ nějakou novou sbírku básní? O čem, jaký bude ústřední motiv a jak by se měla jmenovat?

Nene, sbírku zatím nevidět a vlastně ani nevím, jestli bych to unesl, vydat knížku a hned myslet na další. Ale jsem rád, že už zase sem tam něco napíšu, protože po práci na *Nejkrásnějších českých básních* jsem byl tak plný jiných textů, že jsem nedokázal napsat skoro nic. Pokud jednou ještě

nějaká sbírka bude, zdá se viditelné, že se v ní budou stavět ksichty tohoto světa, ty vysmáté, vymydlené, úspěšné obličej; proti každodenním ustaraným situacím a chvílím. A taky v ní určitě nějak bude přítomnost smrti a Pánbůh, ale to je naftur. Co ale vím, že pokud jednou bude, bude se jmenovat *V krvavinách*. Slíbil jsem to totiž Bendovi, což je malíř, který se podílel na mé poslední sbírce *Imrvére*. ... Jak jsme totiž bavili o Lese, my tam spolu jsme v pašijové hře Tomáše Vůjtky *O nejslavnějším zmrtvýchvstání* s podtitulem *Ostravské undergroundové pašije*. Hrajeme tam apoštoly, tedy samé máničky. V jedné písni z toho kusu se zpívá „Růžový obzor červánků / potemněl v krvavý nach. / Proč jsi nás opustil beránku / na zelených pastvinách?“ Nu a právě ten krvavý nach se Bendovi tak zalíbil, že z něj udělal *V krvavinách* a já jsem z toho sousloví nadšený, je v něm úplně všechno to, o čem jsem před chvílí mluvil.

Otázky – Miky Marusjak

Z chacharova sudu: O strachu, radosti a smrti

Čeho se bojíš? Proč utíkáš a kam. Neutečeš, nikam neutečeš, není kam, tak raději žij a raduj se ze života. Raduj se z toho, že jsi, raduj se z Bytí. Raduj se z toho, že jsi tady a teď, raduj se z každého dne, raduj se z každého okamžiku. Přestože život je dar, že je jedinečný, neopakovatelný a krásný, přesto je život mnoha lidí poznamenán strachem. Strachem, který je všudypřítomný, který je stále tady, a ani zdaleka se nejedná jenom o přirozený a vysvětlitelný strach před konkrétně hrozcím nebezpečím, ale velmi často jde o trvalý a neurčitý psychologický stav strachu, strachu bez zjevné příčiny, bez bezprostředního ohrožení. Velké množství lidí tak prožívá svůj každodenní život se stále přítomnými pocity napětí, hrůzy, fobie, nervozity a úzkosti. Jak už bylo řečeno, není to ale strach z něčeho konkrétního, co nás ohrožuje v tomto okamžiku, z něčeho, co se děje teď v naší bezprostřední blízkosti, ale je to často strach z něčeho, co by se třeba stát mohlo, ale co se v drtivé většině případů nikdy nestane. Člověk si tak všudypřítomný pocit strachu sám v sobě uměle vytváří tím, že předjímá budoucnost na základě svých zkušeností z minulosti, což se pak stává zdrojem pocitů úzkosti a strachu v přítomnosti. Toto ztotožnění se s myslí, s působením vlastního ega, navozuje v nitru jedince pocity rozpolcenosti a vytváří tak obavy z něčeho, co se v přítomnosti vůbec neděje, a co se pravděpodobně nikdy nestane ani v budoucnu. Nebojíme se tedy nějakého konkrétního, reálného, nám hrozcícího nebezpečí, ale bojíme se svých vlastních uměle vytvořených představ, svých vlastních neopodstatněných myšlenkových konstrukcí. Tyto myšlenkové konstrukce jsou výsledkem činnosti našeho ega. Ego, které může na první pohled vypadat velmi sebejistě, ovládá život většiny lidí, prostřednictvím jejich silného ztotožnění se s vlastní myslí. Ego ale nikdy není tak silné, jak na první pohled vypadá, naopak, ego je velmi křehké a velmi zranitelné, protože se cítí být v neustálém ohrožení. Tím, že se ego cítí být v ohrožení, vytváří negativní emoce, které jsou reakcí těla na projevy vlastní mysli. Mysl, která vytváří identitu falešného já, se cítí být v neustálém nebezpečí, cítí se být neustále ohrožována, čímž pak vznikají u konkrétního člověka pocity strachu, frustrace a nejistoty. Všudypřítomný strach tak provází život každého, kdo se intenzivně ztotožňuje se svou myslí, každého, kdo ztratil propojení se svým hlubším přirozeným já.

Asi ze všeho nejvíce se člověk podvědomě bojí vlastní konečnosti, vlastní smrti, bojí se toho, že jednou nebude existovat. Permanentní

strach z vlastní neexistence a ze smrti se tak stává zdrojem strachu ze ztráty, zranění, nemoci, neúspěchu a z nepříjemností. Aktivním působením myslí tady vzniká intenzivní pocit strachu ze smrti, který zcela zásadním způsobem ovlivňuje život současného člověka v západní nebo euroamerické civilizaci. Když si ale uvědomíme, že smrt, spolu s počtím a s narozením, že to jsou vlastně jediné skutečné jistoty, které každý jedinec ve svém životě má, když si uvědomíme, že všechno ostatní je jen velmi nejisté, a když tedy smrt přijmeme jako neoddelitelnou součást našeho života, jako něco, co k našemu životu nevyhnutelně patří, přestaneme se jí opravdově bát, i když bychom si k ní měli vždy zachovávat opravdový, hluboký a autentický respekt.

Protože se ale většina lidí v dnešním postmoderním světě ztotožňuje výhradně se svou myslí, žije téměř každý z nich s pocitem strachu, i když si to mnozí z nich na první pohled nemusí vůbec uvědomovat. Každý člověk se ale s pocitem strachu vyrovnává stejně. Někteří lidé tak žijí v neurčitém, a ani ne třeba příliš silném pocitu ohrožení, který jim nebrání v relativně plnohodnotném prožívání jejich života, zatímco jiní pociťují třeba až intenzivní pocity zoufalství, úzkosti a hrůzy, které jim brání opravdově a svobodně prožívat svůj život. Člověk si tak většinou začne uvědomovat svůj pocit strachu, až když ten se začne projevovat ve své bezprostřední a silné akutní formě.

Snad jedinou opravdovou možností, jak se zbavit strachu, je smířit se s vlastní konečností, smířit se se smrtí, prožívat svůj život v lásce, a brát svou radost v intenzivním prožitku přítomnosti, v bezprostředním prožitku přítomného okamžiku. Člověk by se tedy měl naučit užívat každého okamžiku života, každé malé radosti, která ho v životě potká, měl by se radovat z toho, že svítí slunce, měl by se radovat z přírody, z rostlin, ze zvířat a z celého vesmíru. Měl by si vážit přátelství, zájmu, pomoci a empatie, měl by žít v míru se všemi, se vším, ale hlavně by měl žít v míru se sebou samým. Jedině ten, kdo se dokáže vyrovnat sám se sebou, a kdo dokáže v sobě nalézt pocit radosti, ten se také dokáže vyrovnat se všemi ostatními, a dokáže i objevovat radost ve svém okolí a v ostatních lidech. Hledání lásky, v takovém případě, nezůstává pouze nějakou prázdnotou nebo naivní frází či pózou, ale stává se všudypřítomným životním postojem, stává se součástí každodenního plnohodnotného prožívání daru tak cenného, jakým život sám je.

Vladimír Jaromír Horák

Svjet podle Květuzora:

Květuzor Škvírkó – figura formovaná hospodským vagabundismem a posthipisáckým odérem. Tvůrce květuzorské novořeči i její svévolný pitvořitel. Reformátorský naiiva a šenkouní křikloun, nepraktikující pánbíčkář, defektní občan, inverzní feministka, příležitostný samaritán i lačný somrák, polobůh, kozoroh, zvadlý anděl, vajgl, prefabrikát. K rozehrátky dva tři texty, než padne pěna.

Vo lásce k sovjetskymu svazu

Ďesne jenom niekoľik let předtím, nežli se političtí matadoři jediné vládnocí strany rozprchlí do novje vzniklých politických hnutí a platforem, nebo vymněnili politické karierismus za dravé kapitalismus a kradení toho času alternativní formó, tehďa za sómraku železné opony sem z rohlasu zjistil, že mám na šulinovi krátko uzdičku. To je takové kósek cancóru, co spojuje kůžu a lulana u tých nevobřezaných nešťastníků. Mluvil vo tym nějaké vodborňík na vopravu uzdiček a povídal, že náprava je zcela banální záležitost, keró může dělat vrátné. U nás na škole byl akorát školník, kotelník a dozorce nad chodbó a šatnó v jedné vosobje, takže mne nezbylo nic jiného, než si poradit svépomocně. Tak sem jednoho dňa vzal v kuchyni mesr a v předtuše stříkající krve vlezl do vany vykonat cosi jako postvobřizku, sprosté a banální přefíznutí toho šlauchu, co mňel dělat vrátné kerýho sem neznal. Úplně se to nepovedlo, pajž se mne hrozne klepala prac-ka s tým mesrem a celé sem se klepal z té trémy, a klepal se aj terén vokolo jak venku šibovali kolony těžké vojenské techniky, což mne hlavne a především vod toho banálního zákroku vodrazovalo. Nejedno su z vany venku, nůž krvó nepolíbené pohozené v kuchyni, návsó projíždí modrá oktáfka s amplionem keré béká *vykupuje-me kožky a kůže*, a hoňím si ptáka a vono to de. Operaca vodložená. Za pár dní padla ta zeď ve mňesťe Berlíne, takže už se nikdá neuskutečnil ten nápad osadit ju stovka-ma chcacích pisoárů, což by byl býval kolosální projekt takových rozměrů, že by to šlo vidět aj z vesmíra. Místo toho se ta zeď pobořila a rozprodala, místo aby slóžila úlevje. Bjehem pár let se pak rozprodalo a rozkradlo všechno, co se rozprodalo a rozkrast dalo a co prodat a rozkrast nešlo, to se rozpadlo, ale mne furt zůstávala krátká uzdička co spojovala šulina s kůžó a furt mne nějak držela na uzde až do jednoho dňa, kdy už ten nápor tření hůlky vo pič-ní stěny nevydržela. Byl sem tehďa mladé a patřičně nadržené a s gazeló co sem do ní byl zamilované až po ušiska sme jebali pod stolem na kultuře kdesi v podkrkonoší, za duňení jakési pohřební androšské smečky, kerá nám dělala při tym aktu bohovské hlukové kulisu, takže naše úlevný výdechy

a chťíca a lásky plný nádechy splývaly s basovó linkó. Když sem si byl na hajzlu uměvat šulina, za chvíli mi došlo, že nemá krámy gazela, že krámy mám já. Sem si vomyl pod kohótkem péro vlažnó vodó a vomotal je hajzlapapírem jak u dochtora a do té doby, než sme se probudili ve sluneční záři, tak to slunko, jakoby ty mý mňesíce zapudilo a zas sme šukali a fuňeli, akorát že bez basové linky, nýbrž za švitožení lučního hmyzu. A tak když se vohlídnu nazpátek, musím přiznat, že příroda si vječínó poradí aj bez felčarů aj bez vrátných, bo kůža se mne ešte párkrát za život urvala, ale stěne se to všechno zahojilo a ty jizvy vod tých trhlin só parádní piční stimulant. Su sice ročník, kerýho rudý nose ruských jenerálů, lámání prvomájových mávatek a absence v průvodech enem lízly, ale když se mne někdo zeptá, ešívá sem viděl rusky vojáky, popravde můžu říct že viděl a že to pro mne bylo krvavý vobdobí.

Na krásném modrém syflovi

Psát o vztahu žen k prostředkům městské hromadné dopravy, to je hokny pro dva bratry. Materiál vesměs totožné, až děkuju Pánu Bohu za nemoc zvanó móda. Tu chobu něžnýho pohlaví, co ty lajdáky, křivý haksny, smradlavý řitě a jiný mastný tůně poodhalí, zvýrazní, nebo pozakryje. Pak stačí obvyklých pět deset hrnců v paluši, kde ešte tolerujó báňat duno a hřácky vystrojené nedbaló elegancó a vysokým sebevědomím se nasrat do libovolného nočního rozjezdu. Ovíněný kocóři natatlaný antismradama ňufájó to úchvatný pyžmo alfasamců, co se posledních pár hodin grilovalo v někeré z těch úžasných knajp, kde by se v kóru daly tesat skulptury prdelatých gazel s vyvalenéma cec-kama jak z Kuksu. Autobus má konsistencu marinovaného tofu stříklého pařížem. Jedno sem se taky tak zasní v knajpě na hajzlu a už už plasticky viděl, jak na mne bábovka co nahoře v putyce srká desinu, vyvalí pysky a seru celé rozněžněné hovna do té mísy, když mi donde že na hajzlu není papír! To je blbější situace, než když Plastici békají o nabídce lákavé a ceně nízké, protože tam si akorát nezamrďáš, protože máš kadící nutkání, ale tady už se stalo, seš z podoby, teplé kaštany hnědíjó mísu, stojí ti balda a za dvěma vod retychu korzujó cizí kořeni vokolo pisoárů. Nápady na fekální preference

vytvozené buchty se úplně nenabízíjó. Spásná myšlenka potulného dělníka zhmotněná rozborkó splachovací nádoby a voplachováním tanečku nad latrinó mi zachránila prdel. Možná že Svojsík s Foglarem mohli ne až tak vokatě privilegiovat kurzy šití, ale důmyslněc podumat nad vobsahem kápézetky, a vedle fetu a chlastu myslet na ty úplně névic nézákladnější potřeby potomků vopic. Tak abych to nějak uzavřel, dobré vkus se neztratí a indulona je skoro až nutnosť. A přístě vám povím třeba o vztahu žen k prostředkům hromadné dopravy.

Vo dobročinnosti

Byla spíš rachetická, vemínka na hrudi připomínala cecky vyztužený pušápkó, takový kůzlata špidlatý se ščumplama ve tvaru rotundy a dominantní řitó, kerá ovšem nebyla nijaké kolos, akurát rajcovně vyčuhovala, jak ju tam pánbůh dodatečně dohňácal a vyzvětšoval. Byla celá voddaná dobročinnosti, učila vopožděny haranty ve speciální škole a vozila furt nekeho na kriplkáře a podobny. Ten přirozene půvabné typ s přírodně kudrnatým pácem, co před ňó jihli aj řidiči nízkopodlažních autobusů a s vyšponovaným rozkrokem stahovali plošinu. Byl to ten typ koc s úchvatným stavěním těla, kdy na kundu a na řit zbývá dost fleku, bo nezavazíjó stehňiska, bo se vzájemně nedotýkajó a nedřó vo sebe jako u vobyččěné vystavjených samic. V takovém případě vznikne mezi nohama plošina, keré vévodí pičisko s betálnéma trčícíma pyščórama, tak jak to mám zakódovany v DNA, jak to zbožňuju. Byla to taková mutra Tereza a já ju za tu lásku k bližnímu klátil do prdele. Ta rozkošná kunda s kudrdlina-ma mne přišla jaksi nepatřičná k vobyčejnému mrdání, tu sem si užíval na jinačí způsob, až sem se do ní kolikrát celé zakluntal. Jedno, když sem byl zasej zakluntané a celé rypák měl zcákané, tak tej feňe zrovna v tu chvíli narostly křídla a vodletěla do nebe aj s tó bohovské, ščavnató frndó, a já zůstal čučet s vovřenó hubó, až mne do ní nafučelo. Krůpje pičních ščáv ešte chvíli padaly z voblak, jako když sere hejno lašťůvek, a pak nadobro zmizela. Vod tých časů rád jezďim do Tater. Ne že bych ňák zbožňoval tatranské čaj, nebo byl vyložene ujeté na Slovenky, ale přindu si v tých kopcov tak ňák blíž nebi.

Květuzor Škvírkó

Erkumbrecht tlachá

není tomu tak dávno, co se mne někdo ptal: proč dělám to, co dělám, i když z toho NIKDY neuvidím ani halěr a nesklidím ani masový úspěch, a přitom se prý potácím ze sračky do sračky. odpověď je v tomhle případě snadná (i ne).

dělám to pro zpříjemnění a ulehčení neskutečné tíhy, tlaků (kterých je na jednu osobu jednoduše moc a) – křížů, které si s sebou každý vláčíme –, pro alespoň miniaturní radost – svoji i lidí, kteří s tím souzní (a ti, kteří ne, ti ať to ignorují, tak jak to činím já, když mne něco nezajímá či se mi to mnohdy neskutečně protiví); nedělám to profesionálně, nedělám to možná ani hezky, ba možná ani ne ani kousíček dobře, ale dělám to nitrem a snad i jakousi poblázněnou láskou k tomu všemu; tvořím skromně a tiše, jak pavouk své síť (vskutku originelní přirovnání), bez ohledů na úspěch či neúspěch u mas; bez nějaké naděje v (nesnáším to slovo) ocenění; neb kdo určuje co je úspěšné a co ne? lid už dávno ne. – lid, (bohužel!) většinová skupinka zhyčkaná všemi povrchně krásnými věcmi – kdy každý tón či tah či slovo ladí, kdy faleš a tuny makeupu, foto-obchodů, zpěvových-zlepšováků, retuší atd. zakrývá vnitřní prázdnotu.

zkuste někdy vystoupit z toho kolotoče a zajít v přírodu a naslouchat jí, jejím obyvatelům a sledovat je, – toť jest opravdové umění a krása...

erkumbrecht, 7/II. v žebětíně v noci

Mikyho zápisník: Poutníci noci (věnováno Erikovi, Brnu, Olomouci)

Cestou do vozovny
cinkají noční tramvaje
před Ponorkou
na Štatlu zase šaliny
V noci na Svatého Jiří
prý země se otvírá
aby vydala odvážlivcům
poklady ze svého nitra
Kroky osamělých poutníků města
kroky osamělých poutníků noci
kolem nonstopů a chrámů
věže Petrova a Dómu
ozvěny dávných kroků
panovníků církevních hodnostářů
a taky královrahů
Kroky osamělých chodců noci
kroky v rytmu bluesových tónů
kroky tuláků noci
se skrytými poklady jejich srdcí
Je tolik nevyřčeného
tolik nenapsaného
tolik nezaznamenaného
Noční rychlíky
na trati Bohumín – Praha
na trati Bohumín – Brno
na trati s popadanými mosty
Mosty přes rozbourané vody
řek Moravy a Svatky
Padací mosty

obraných hradů nitra
spálené mosty minulosti
Rychlík přítomnosti
kupé s ospalými cestujícími
a na semaforu
stále svítí zelená
Opičky z Gibraltarů
na Svatém Kopečku a v Bysterci
se pitvořivě kšichtí
skrže mříže voliery
na návštěvníky ZOO
Ještě jsou hospody kde se kouří
ještě jsou hospody
kde se debatuje o životě
kde se tříská pěstí do stolu
kvůli obhajobě názoru
Ještě jsou hospody
kde voní poctivá gulášovka
kde štamgasti píšou na účtenky básně
kde neblíkají výherní automaty
nehraje televize ani jukebox
ale kytary a zpívá se
Ještě jsou hospody
kde se hraje mariáš
Durch Zebrák Sto a sedma nazad
... takový život nelze prohrát
život jenž držíme v dlaních
v mozolnatých dlaních
od krumpáče a lopaty

co umí hladit něžně a opravdově
mozolnaté ruce
které bez problémů
dají přes držku
všem navoněným frajerům
Kroky osamělých poutníků noci
kolem potměných oken ložnic
spokojeně oddychujících spáčů
po předstíraných orgasmech
povinného manželského milování
Cesty poutníků noci
kolem zapomenutých plácků dětství
zrušených klubů a hospod
sladkobolný splín
vrávoravých kroků poutníků noci
Stále vpřed nezastavovat
život na plný plyn
bez mříží zlatých klecí
Opičky z Gibraltarů
asimilované v zoologické zahradě
na nás posměšně a nestydatě
vystřkují holou prdel

(21. února 2019,

po znovupřechtení básně J. E. Friče

Hořící berdej)

Miky Marusjak

HERMAN TRAUMER LYSSA ZÁVIŠ DRUTTY OTK STARÁ DOBRÁ RUCNÍ PRÁCE UMELÁ HMOTA SPINAVÝ
NÁDOBÍ MILANO IDIOT CRUSOE FETTER BBB HROZNĚ SKRYTÝ PUVAB BYROKRACIE SIBÉRIA PAŘEZ
SER UN PEYJALERO
ESGMEQ INŠANIA ZEMEZLUČ SVOZ REPY PUKL BANDY URODIVI VOBEZDUD ZAHNÁDKAŘI
ALPIN RÁDÍM BABÁK
MARBULINKOVA SESTRÍČKA S NEJMILEJŠÍ DRŮBEŽÍ DUŠEVNÍ OTŘES MONGOLOVY MĚSTSKÉ SADY
CVACHIAVY LACHIAN
PLEŠATÁ ZPĚVÁČKA BURDÁR STARÉ DÁMY BOUCHACÍ ŠROUBY BURGTHEATER NEDELNÍ LIDÉ
LOKÁLNÍ RYBY ZAPALMNE GI GIE B END PURE CITYZEN
ELEKTRICKÁ SVINĚ
KÝTOSLAV DOLEJŠÍ
FISCHER ULIS KONTROLL GREGOR SAMSA
REVOLVIERE TRAFÓ NEMANŽELSKÁ ŠLECHTA RHONDIAN PÍČA

UNDERGROUND

Sépiovou kostí:

Jana Šteflíčková

Písničkářka a herečka, narozena roku 1980 v Praze, vystudovala Katedru alternativního a loutkového divadla na DAMU, je členkou souboru Studia Ypsilon. Začínala jako desetiletá na Portě, o dvacet let později předskakovala na koncertech Johna Mayalla. V roce 2007 vydala album Jablečno, v roce 2012 album Jana Šteflíčková a v roce 2015 album Letná.

Foto: xxx

BABIČKY

Když jabkám rostou stromy
Culíkům holčičky
Když otevrou se domy
Odchází babičky

Musí být na to ticho
Tak jako v kostele
Na slunci dlouho hrály
Varhánky na čele

Knížku si založily
Pohledem od dědy
A pak mu odeslaly
Dva modré pohledy

Tisknou nám dlouho ruce
A chtěj nám něco říct
My na to jednou přijdem
Na poli slunečnic

HRUŠKY

Víte, jak se vyrábí hrušky?
Víte, jak se vyrábí hrušky?
Ne?
Já vím, jak se vyrábí hrušky.
Já vím, jak se vyrábí hrušky...
Hrušky se vyrábí tak, že:
Hrušky se vyrábí tak, že:
Žlutěj jabkům ukážete červený
Žlutěj jabkům ukážete červený
A jim se protáhnou ksichty.
Tak se vyrábí hrušky.

ČAJOVNÍK

A nebe bylo jako barva rtů
A čápi neměli se k návratu
Z jižních plání

A město bylo jako bez lidí
Jako když čajovník ho vycídí
Pro setkání

Městem se táhlý tony linuly
A jako lány se vinuly
Kolem bání

V těch tónech poznávám peklo i ráj
Ted už musím jít až na samý kraj

Tam u kašny s kovovým tepáním
Tam kde se pro svůj odraz nakláním
Na špičkách stál
A stříbrnou lžící na hvězdy hrál
Však jeho klobouk
Necinkal

Ten den jsem u sebe nic neměla
A tak jsem v tom klobouku zmizela
Těžko říct
Jestli se vrátím

MĚSTO

Slepec v noci vodí psa, kterej tápe
Ráno si to vymění, těžko se to chápe
Město je plný lidí, lidi sou plný měst
A to co vidíš
To tě taky vidí
Nech se vést

Vítr je v korunách, koruny ve větru
Město mnou prochází, jdu jen tak ve vetru
Najdu si nákou práci, než si práce najde mě
Obráběčka roubíků ve vykřičeným domě

Ten kdo vodí loutky, sám je na nitích
Jsi nalepenej na to, co se přichytí
Města jsou plný lidí lidi jsou plný měst
A to co vidíš, tak to tě taky vidí
Nech se vést

SEN

Zdál se mi sen, zdál se mi sen
Dva milenci vydali se světem putovat
Vysoko nad městem levitovali
Přespávali spolu v hnízdech po čápech
ve vyhrátých hnízdech po čápech

Města jak perský koberce
Každý mělo trochu jiný vzor
Putovali spolu krajinou maloměst a velehor
Ve vzdušných vírech oba se spolu točili
Až jednou znenadání z té velké výšky
Ruku v ruce ruku v ruce
Skočili

Následující den ráno šla jsem si tak městem
To ještě stála Orionka – stará fabrika
Našla jsem tam na chodníku
pár bílých střevíců
Jazyky u sebe
Tak jsem se vyzula
A tyto boty tyto boty
Obula

SLUNCE A MĚSÍC

Na nebi potkalo se Slunce s Měsícem
Něco visí ve vzduchu
Víš to ty
A vím to já
V dále na kopcích malé ohně
Stoupají útlé sloupce dýmu
Svůj k svému

Je rok bájného Fénixe

A cesta byla prašná a křivolaká
A oči na hladině dívaly se na oblaka
A to co má lehá popelem
Horizont mizí
Mizí Zem

A není není
Nic nového
Pod Sluncem

Traumerův sloupek: Pekelné Vánoce

Waltraud si nikdy neholila svého bobra a i přes mé časté slovní intervence zůstávala vždy naprosto přírodní, a tak, i když jsem jí v noci v posteli ze vzdálenosti několika centimetrů hleděl do klína a děsil se délky hustého pubického ochlupení její mušličky, nezbyvalo mi nic jiného, než se s tím smířit, a jazykem opatrně projíždět ten prales plný zrádných křovisek.

Byla takový ten typ vězeňské dozorkyně. Dokázala si chlapa omotat kolem prstu. Dokázala mu nasadit smyčku na krk a trhnout, a tvrdě si ho přitáhnout až tak, že mu málem zlomila vaz.

Ráda sedávala ve své naklizené prašné kuchyni a četla si při světle slabé žárovky ženské časopisy plné receptů a rad, jak na muže a co s nimi. To všechno už sice sama dobře věděla, ale co kdyby se náhodou objevilo něco nového. Něco jak je lépe zkrotit, ochočit si je a plně podřídit své vůli.

Neměla ledničku, a tak potraviny rychle podléhající zkáze skladovala v temném a chladném sklepe plném plísňe a hniloby. Prádlo prala jednorázově v kotli na tuhá paliva, čímž si zajišťovala ohřev vody pro své ráchání ve sprše a v zimě i otop svého obydlí. Bydlela v malém polorozpadlém rodinném domku ve vesnici nedaleko většího města. Jezdil jsem za ní vcelku často. Bylo to pochopitelně pouze kvůli sexu. Sex jsem měl vždycky rád a preferoval ho vysoko nad kvalitním láskyplným vztahem plným něžností a vzájemné důvěry, a tak je tomu dodnes.

Občas jsem jí pomáhal při praní, jednou jsem přihazoval do kotle prádlo a podruhé zase uhlí nebo velké dřevěné špalky a naopak. Býval jsem celý načichlý kouřem, který mě nechutně štípal do očí, a tak, když jsem si to s ní rozdával na staré rozvrzané hoblici po jejím tátovi, postavené jen pár metrů od kotle, potil jsem se jako to prase, ale hoblování jsem i přes šílené horko nikdy nevzdal. Možná si podle toho myslíte, že jsem hrdina, jenomže tak to není, jsem jen takovej ten obyčejnej zoufalec, kterej je rád, když se nad ním ženská smiluje. Říkávala mi, že k ní nemusím jezdit nijak zvlášť naparáděnej, protože se v domku můžu dost lehce ušpinit, a tak jsem tam jezdit v teplácích a starém vytahaném svetru po babičce.

Tak to bylo i o Vánocích toho roku, kdy jsem ji viděl naposledy.

Den před nimi jsem za ní přijel a nic nenasvědčovalo tomu, že jde opravdu o návštěvu finální. Kolem půlnoci jsem jako obvykle po několika panácích rumu jazykem navštívil hustý prales a usnul. Když jsem se ráno probudil, stála nade mnou nalíčená v plesových šatech a ptala se, jestli jsem si tentokrát k ní vzal na oblečení něco svátečního. Ukázal jsem jí na tepláky se svetrem, povalující se na zemi u postele, a natáhl si trenýrky. „Jsi takové nechutné hovado. Říkala jsem ti přece, že dnes půjdeme na živý Betlém.“ křičela na mě. Nechápal jsem. Živý Betlém mě vůbec nezajímal. Chtěl jsem sex. Byl jsem u ní kvůli sexu. Tak proč živý Betlém? Plánoval jsem, že budeme celý den ležet v posteli, sexovat, cpát se smaženým kaprem s bramborovým salátem s majonézou a zapíjet ho pivem a rumem. Řekl jsem jí to a z její tváře vyčetl, že se jí můj sváteční plán ani trochu nezamlouvá. Chvilí mlčela a pak důrazně zařvala: „Vypadni ty blbečku!“ Nebyl mi sice jasný důvod jejího náhlého vzteku, ale pochopil jsem, že vánoční sex nebude. Oblékl jsem se, nazul boty, sedl do auta a odjel domů. Nikdy jsem se jí už nedovolal a nedozvonil se ani u dveří jejího domku. Telefon mi to ráno ani později odpoledne a ani večer nezvedla žádná z mých bývalých přítelkyň ani bývalých manželů. Moje touha po vánočním sexu zůstala tehdy neukojena. Na sex neštědrý štědrý den jsem nakonec strávil u videa sledováním hororů a porna bez kapra a bramborového salátu. Vše zůstalo u Waltraud. Možná i moje na hadry rozervaná duše romantika.

Herman Traumer se k vám broučkovec vrátí zase v příštím svém sloupku ve kterém se nesetká se Sněhurkou!!!

I.K.

Dýmem: Bratříček

Když minulou neděli třetího března uběhlo výročí dvacátého pátého výročí úmrtí Karla Kryla, rozhostilo se nad touto zemí podivné ticho. Ne nepodobné tomu, které panovalo v letech devadesátých po návratu našeho největšího barda s přídomek národní, zpět domů z německého exilu.

Neboť Karel Kryl byl básníkem nejen z největších, ale rovněž, jak už je to básníkům vlastní, byl obdařen i darem pojmenovat pravdu i lež, dobro i zlo, spravedlnost i nespravedlnost, a nelhat ani sám sobě ani nikomu jinému.

A tohoto úkolu se chopil s naprosto stejnou intenzitou, kterou vkládal do své tvorby, která vedla naprosto přesně středem žiletky tak, aby jeho slova, která držela posluchače nad hladinou jako visutý most, zároveň přerézávala jeho lana a chodec jdoucí nad propastí pravdy cítil zároveň pevnou půdu pod nohama i pád.

A tak není divu, že polistopadovými vládci byl nenáviděn zcela stejně jako těmi předlistopadovými a jeho intelekt s nezmenšenou britkostí pojmenovával privatizační pološero stejně jako to normalizační.

Kdy se z rádiových přijímačů, povětšinou sovětské provenience určené na export, ozýval stratosférický praskot vln přilétajících k nám přes ostatný drát, po kterých střílely komunistické rušičky dávky rádiových střel na stejné frekvenci jako německý flak na angloamerické bombardovací svazy a pokoušely se stejně jako nacisté sestřelit svobodu z oblohy.

Což se jim nedařilo, protože sovětská rádia, vyráběná podle okopírovaných západních výrobků, byla kvalitní a příjem byl tak vcelku poslouchatelný a Karel Kryl tak mohl vstupovat do našich obývacích i kuchyní s Andělem, kterému ulámali křídla, stejně jako nám.

Myslím, že pravá příčina toho, že zemřel tak mladý, bylo to, že jej národ přestal přijímat a naslouchat mu. Když dělal jen to samé, co v dobách komunistické diktatury. Protože jsme byli opilí svobodou až na mol a vlastně úplně nedospělí a naivní jako malé děti a radovali jsme se z toho, že nás již nemlátí tak nahlas, že jsme přeslechli jeho slova, která nám mohla zkrátit naši cestu a zcela obejít jak Zemany, tak i Klause a Babiše.

Ale co naplat, byli jsme hlší a on nám přesto zpíval, byli jsme slepí a on nám přesto stavěl chrámy. Myslím, že jsme ale již dostatečně prozíreli natolik, že konečně vidíme i slyšíme a můžeme říci: Karle Kryle, jenž jsi na nebesích, děkujeme ti z celého srdce. Tvůj národ, který tě oslyšel a ty jsi jeho hluchotu a slepotu vzal na sebe a s sebou do hrobu.

Miroslav Václavěk

Úhly pohledu: Nikde není řečeno

...neuslyšíte! Protože ta slova jsou jedinečná, unikátní a prožitá. Třeba ta pronášená básníkem Petrem Hruškou na křtu jeho nové sbírky Nikde není řečeno. Legendární Skleněná louka nabitá k prasknutí. Přišel jsem pozdě, takže jsem si celý večer vyslechl na schodech, tak jako mnozí další. Nevadilo to. Naopak, mělo to skvělou atmosféru. Zatímco novináři se každý rok předhánějí s dalším neinventivním článkem na téma „nikdo už neče poezii“, tak zde se posluchači choulili na schodech. Samozřejmě je to i tím, že Hruškovy verše jsou přístupné. Není to básník intelektuál, jehož genialitu by bylo sto pochopit jen pár zasvěcených profesorů, jež si na něm „urobí“ své dizertace.

Jsem zhruba v polovině sloupku a já nevím jak dál. Jak psát o psaní jiných, aby to mělo smysl? Jak napsat text tak úderný, aby v Paradoxu někdo u druhého piva, před začátkem koncertu Tichých lodí, řekl: „Víš jak teď Landa v novejch Uších píše, jak píše Hruška? Líbila se mi tam jedna pasáž...“

„Jo, to napsal moc hezky, kokot jeden!“

Cyklické psaní o psaní. Had Uroboros se zakousl do svého vlastního ocasu. Fido u vstupu se zakousl do svého ocasu, protože si neměl dost peněz na vstupné. Eh, jak se sem dostala tahle věta? Netuším.

Vlastně to nejpodstatnější sdělení, které vám můžu říct, je to, že celý lidský život se cyklí, recykluje a opakuje. Ale přesto jsou slova, která nikde jinde...

Vojtěch Landa

Filmové okénko: Filmy Yorgose Lanthimose

Řek Lanthimos je králem současného evropského art-filmu. „Můžeme nesouhlasit, můžeme o tom vést spory, ale to je tak všechno, co s tím můžeme dělat,“ řekl by klasik.

Režisér převzal otěže po Trierovi s Hanekem, kteří přeci jen už točí drahná léta, a tu a tam jim dochází dech.

Lanthimos se do anglicky mluvícího filmu uvedl delikatějším lahůdkou, čili Humrem, což byla skvělá vztahová sci-fi. Následovalo Zabití posvátného jelena, kde výborně využil motivu kletby z antických bájí. Jen autorem kletby zde není bůh, ale drobný náctiletý chlapec (o to děsivější). V roce 2018 si pak pro nás připravil desert v podobě historického filmu Favoritka. Favoritka není tak artová, děj je zde poprvé přehledný a lineární. Zůstal však Lanthimosův smysl pro humor a cit pro ostré dialogy. Kamera pak za slovem nijak nezaostává. Je to režisérův nejprístupnější film, přesto mě ani trochu nezklamal.

James L. Brooks: Broadcast News (česky: Vysíláme zprávy, 1987)

Americký film Broadcast News patří do minulé doby. Je to film analogu, pevných linek a televizní nadvlády. Přesto si myslím, že i dnes má co říci. Protože v jádru zůstává působivý příběh tří reportérů, kteří se snaží prodrat nahoru. Dojde na těžká zklamání i krásné momenty, kdy se týdenní práce reportérů během několika vteřin zúročí. Navíc je to snímek, který umí zůstat reálný, bez typických limonádových přísad jindy tak běžných pro hollywoodskou produkci.

Vojtěch Landa

Dráták: Reinkarnace štvavé vysílačky

A chcete být u toho?

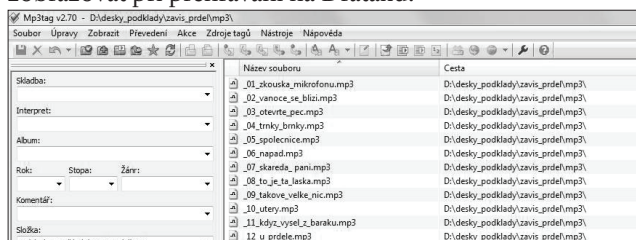
Dráták je nezávislá platforma pro umělce nekolaborující s OSA a podobnými organizacemi. Dráták je kanál pro soubodomyšlné autory. Vysílačka bez frekvence, smetiště divnjeh kapel a písničkářů, poetů a vyšinutců. Po virtuálním drátě zprostředkováváme závadnou muziku napříč žánry, autorská čtení, živé záznamy z koncertů, komentované pořady, otevíráme archiv hovorů Hrách na zeď, budujeme archiv hovorů pro rádio Dráták v režii J. E. Friče.

V čase, kdy vyjde tohle číslo Uši a Vítr, je již Dráták vytušen mimo jiné o archivy nezávislých labelů: Kachnička Entertainment, Silver Rocket, nebo náš Ears&Wind Records.

Dráták je hozená rukavice pro kohokoliv, kdo tvoří, nebo vydává autorské věci.

Zde je jednoduchý návod jak postupovat:

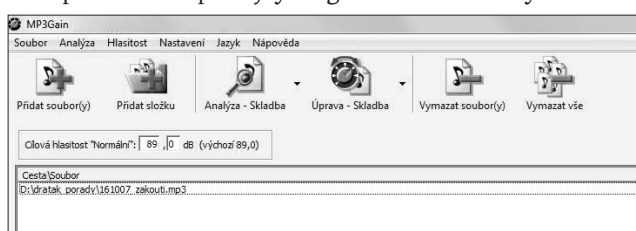
Je potřeba nám přes libovolné virtuální úložiště poslat připravené záznamy ve formátu MP3. Než tak učiníte, je potřeba empétrojky připravit např. pomocí dvou freewarových programů: MP3 TAG a MP3 GAIN. Pomocí toho prvního MP3 otagujete, to znamená, vložíte do záznamu informace o autorovi, názvu skladby a další informace, které se budou zobrazovat při přehrávání na Drátáku.

MP3 Tag připomíná souborový manager. Dokáže např. přetáhnout informace z názvu souboru do tagu, nebo naopak, dokáže najednou pojmenovat celý adresář a vůbec skrývá šikovné pomůcky.

Pomocí toho druhého programu několika kliknutími srovnáte úroveň MP3 tak, aby nevyčnívaly, nebo nebyly utopené při poslechu rádia.

Nezapomeňte si empétrojky otagovat bez diakritiky a bez dia-

To, co potřebujete udělat v MP3 Gain, je označení souborů, které chcete zpracovat, a kliknutím na jedinou ikonu si program srovná úroveň MP3 tak, jak potřebujeme. Jednoduché jako facka.

kritiky rovněž pojmenovat soubory. Pak už zbývá jen nám poslat odkaz na stažení a nechat bobtnat ego, až při poslechu rádia Dráták uslyšíte právě vaši skladbu, nebo čtení...

Je to jednoduché a grátis díky podpoře Rudy Musila.

Odkazy na stažení uvedených programů najdete na webové adrese www.dratak.cz nebo spodniproudy.cz.

Φ

Podivuhodné necesty: Necestou krajnosti

VE VŠECH TĚLECH
DUŠÍCH
KRAJINÁCH
SILLY... ACH
MAJÍ CESTU V PATÁCH
KRAJNOST JDE JIM PO STOPÁCH
NECESTOU KRAJNOSTI
TEN KRAJ SE NOSÍ

javorovými nosy se honosí
s křídélky i bez
bezva okrového okraje
já/my

bohatě odpor hatí
odevzdání
bohatě stačí
drtičku stlačit
tady cit svačí
co hrdlo ráčí
necestou kráčí
je z toho v jináči
jinak JINEJ stav
TO JE TO FLOW...
znám...
stav jiný{}
(=STAV S/TVOŘENÍ
KDY I TY MŮŽEŠ BÝT TĚHOTNÝ!)
znám... stav jiný
peřiny
JÁ tady jako peří se tře/se
A USÍNÁ

cyp se musí podrobit
a jiné družky poroby odhodit
ty její pohyby a záhyby
nemají chyby

leda že by česnek došel
to už by pak ani krok nepopošel
pogo tanec se odporoučel
duši bohu poručil

stal se z něj vesmír
krok sun krok
všech klopot pot
se odpotácel a nastal mír

další v sérii?
prohání se vůně prérií
noha nahá nohu po/tká
všechn prostor potu se protká
v tom spotu
vůně páté dimenze
putuje kam až nelze
povila sobě sebe
voní proti logice
soudní lavice
podlé
zakazovat ovoce
tak podle čeho ho pak pozná!?!
lépe se doznat

spěchej pomalu a zpomaluj rychle
boule na čele krychle
se netváří jak G?
to přijde...
I! sogaba maware (ISO GABA!)
karamba samba mamba
spěchej MĚ POMALU
na zkratky není čas
zpomaluj
to je takové
to milostné naléhání...
když chlap
víceméně činy
spěchá MĚ pomalu
k svému cíli
každá zkratka to z/kazí
zpomaluj rychle
až budeme nazí...
jak sebevrazi
když vidím tě tak na zádech
dech se mi mrazí
stonek musí do vázy
G se odhalování vzpouzí
(VERY GOOD!)

to se vrrr...
díky za návrh
vyvrcholení
mrholí
je náledí
chodník bez chodidel nechodí
celý rok and roll all incl
už?
neruš...
mrštného chlapce
s fáborama důchodce
stará se o program kultu
bod G
s kroužkem
i bez...

*(Bod G, nebo anglicky G-spot (Gräfenbergův bod je nazvaný na počest německého gynekologa Ernesta Gräfenberga – *1881, †1957 – který první upozornil na erotický význam tohoto místa vagíny již v roce 1950 v časopise International Journal of Sexology.)*

ta zelenina není více hrozná
než uhozená rukavice uchozená
hozená rukavice žena
se za kdoví čím
žene?
že ne?
čím je přečin?
ve své dužině drží mne
upřímně se popře
a na oltář se prostře
obětní jehně
je hned
česnek voní ostře
jehněčím
čím to?

neví odkud přišli
ani kam přistí kráčí...
a mapu mají jen na okrasu
aby se utěšovali
že dobře znají trasu
jasu?!
jasas (řec. jasu a jasas = dobrý den)
krátce po ránu se vyšvihli
mají ránu
řachu!
mapa jim je územím
cesta samá protichůdnost
orientace dým
jaký start a cíl?
tamhle za ohybem
spatřím Řím
odkud vedou všechny cesty
zpátky
až tam kam nevidím
a kdo je kdo?
kým jsem když jsem šťasten?
psancem?

šťastně zoufalí desperáti?
BŮH TO TAK CHTĚL
ON TU SRANDU PLATÍ...?!

to jsou dneska ale divný lidi
přestali se divit
musí se znovu naučit údivu
číst i ve zdivu
vlny přílivu a odlivu
lidi se musí znovu naučit divit
jářku... i u zdi nářků
musí se znovu naučit radosti
roziččnosti
skutečné jakosti
musí se znovu naučit chápat
musí se naučit sobě
musí znovu a znovu v sobě tápat
musí naslouchat vlastnímu citu
musí se naučit soucitu

podej mu prst... pssst
urve ti nos
„chlupatý ucho“
komický jak Groucho
strhne ti roucho
Marx
minimax

klimax
růžové aktivity
si s JÁ hrají simulťanku
ve svatostánku
i-dentita ukusuje hlavy
asi ji to baví
mátožnost si z totožnosti střílí
ISO GABA NA ZAČÁTKU JE I
jo-jo
střílí střílí...

černý na bílý
a naopak
ujel jim vlak
ujelo jim nástupiště
mají to černý na bílým
v básních a písničkách
a pomazaným dolů v obrazech
ve zdích sedí a krev cedí

Já taky už pomalu neví
co je pravý co levý
když dráhy se kříží
pohybem hýždí
ovocného koše
rozpočítadla rozkoše
frk forever
už neví coby
neví dne
kdy G jim srdce probodne
karamba G
giga gold god
G jako Garlic

fakta voní víc než... ú/nos
ultras nahý a bos fičící sanace
senza sativa savanou uhání
pára dní
G evokace archetypální Evy
člověk neví
co G mluví

cesta ne
se stane
necesta gestikuluje gesty
nechce přestat a pochčije se smíchy
kundaliny had
leze líně z míchy
tváří se tak bezpátečně
blaženě
jako kdyby to bylo běžné

čím to?
že by za to mohl ten česnek?
džbán se urval
to je jednoduchý
nebyl k uchu hluchý
celý ucho pocejbral
jak se tak s cestou ne/páral
česneky jsou sečteny
a cesta známá
rovnou za nosem
úzkou branou
do neznáma...
(ale ta brána je zabraná
zkonfiskovaná
xxx

všem známá...)
orgon allium
nechtěj po komice

aby byla komisní
zdravěji sni
in lucem
tul se a...
mizní cestou mizní
jako kundaliny
trasa otřesné radosti
česnek mít v hrsti
na trati trestí
udělala most
zde nerve řevnivost
bodejt by nebodl
bod G
do hnízda hnětení
oleje přilije
podvratná verva
zkratka
pohádka
sláva
česneková hlava 2:2
zdrhne
G vzdech týká se všech
dech G
na těla se vrhne

dotýká se všech
G žeh

Jajn & Jana Illuminatio

Krajní okénko: Velcí malí hospodáři

Zemědělství spoluutváří velkou část naší krajiny. Orná půda zabírá jednu třetinu veškeré půdy v ČR. Protože se jedná o nemalou výměru, a výsledky hospodaření na orné půdě může každý z nás často vidat na výletě, po cestě do práce nebo pohledem z okna, je dobré se zamyslet nad tím, kdo půdu obhospodařuje. Přístup ke způsobu hospodaření souvisí s velikostí zemědělských podniků, proto jsem chtěl zjistit, jak velké jsou u nás zemědělské podniky, a zároveň zjistit, v jakém postavení jsou v tomto ohledu malé farmy. Kdo je tedy hospodářem 1/3 plochy republiky?

Český statistický úřad poskytuje data, díky kterým je možné na tuto otázku alespoň rámcově odpovědět. Na základě typologie zemědělských podniků EU rozděluje podniky do 14 tříd podle hodnoty standardní produkce. Co do počtu největší zastoupení mají ve struktuře našich zemědělských podniků podniky malé (60 %), následují podniky střední velikosti (33 %). Nejméně je podniků velkých (7 %). Toto rozdělení nám mnoho neřekne, pokud podnikům nepřičítáme jejich výměry. Situace se pak obrací. Největší podniky (počtem 7 %, viz výše) spravují 66 % celkové výměry zemědělské půdy a v přepočtu chovají 76 % celkového počtu dobytčích jednotek chovaných hospodářských zvířat. Na oněch 60 % malých zemědělských podniků připadá 5 % z celkové výměry zemědělské půdy.

S těmito počty má ČR v rámci EU-28 prvenství. Průměrná velikost zemědělských podniků byla u nás (v roce 2013) spočtena na 133 ha. Druhé místo v EU co do průměrné rozlohy obhospodařované půdy na podnik má Velká Británie – 94 ha.

Výjimečnost ČR v tomto ohledu můžeme podtrhnout informacemi o rodinných farmách z článku Šárky Gorgoňové z Asociace soukromých zemědělců: „Na světě je více než 500 milionů rodinných farem, které hospodaří na 56 % zemědělské půdy a tvoří nejméně 56 % zemědělské produkce. V Asii či Střední Americe dokonce více než 80 %, v rámci Evropské unie je to 68 % a jsou základem Společné zemědělské politiky EU.“ Protože struktura zemědělských podniků, jejich zaměření a chování má vliv na život na venkově a krajinu, zkoumala ji v roce 2004 i Orga-

nizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a v návaznosti na ni Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE). Ověřovali vliv velikosti podniku na životní prostředí, krajinu, zaměstnanost v regionu, potravinovou bezpečnost, pohodu (welfare) zvířat atd.

Zajímavé je, že malé podniky ze souboru výzkumů vztahu velikost podniku – péče o životní prostředí nevycházejí příliš dobře. To, že podnik bude investovat do životního prostředí, závisí na tom, zda k tomu má dostatek prostředků. U malé farmy se dá předpokládat, že finančních prostředků nemá nazbyt, přestože jsou její hospodáři stran životního prostředí více uvědomělí než velké podniky. „... malí zemědělci pracující na částečný pracovní úvazek patří mezi environmentálně nejuvědomilejší členy zemědělské populace.“

Za obecně platnou pravdu je považováno to, že zemědělská krajina obhospodařovaná více menšími podniky, je malebnější, než ta, kterou obhospodařuje jeden velký podnik. V mnoha regionech tato obecná pravda platí a jinde zase ne (třeba v jižní Británii).

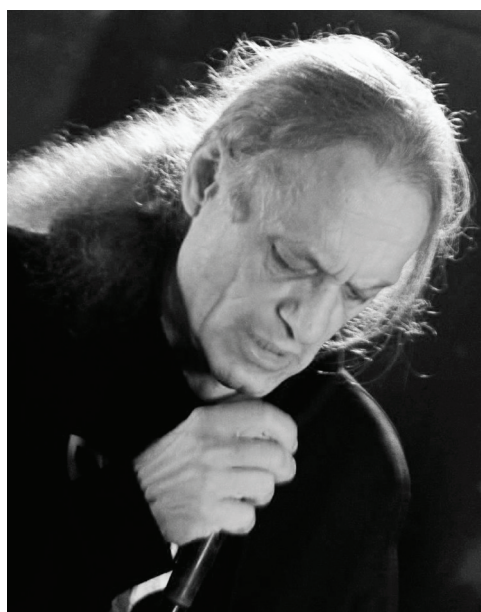
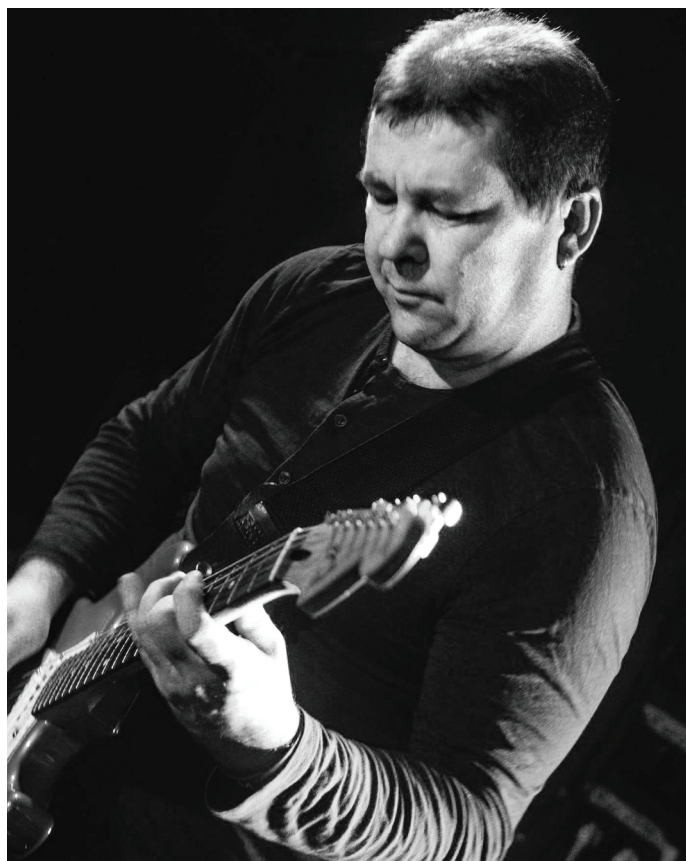
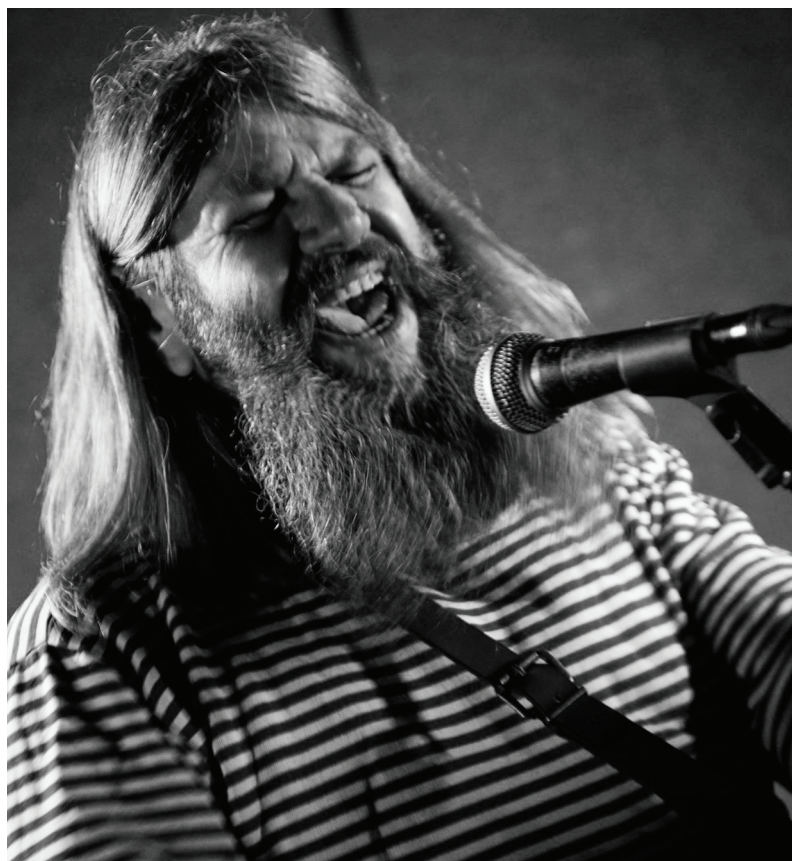
Potvrzené ovšem je, že malé podniky přispívají k zaměstnanosti v regionu, zvýšení biodiverzity a ke zlepšení infrastruktury.

Přestože OECD položilo velikost zemědělských podniků na misku vah. Ani jedni nebo druzí – velké nebo malé podniky – nevyšli jako vítězové, jako obvykle každý má své přednosti i chyby. Přesto pořád straním malým podnikům (pro jejich environmentální uvědomění, podporu regionů a další přednosti vyjmenované výše). Snad jim bude stranit i EU v novém období pravidel společné zemědělské politiky (2021–2027).

Šárka Gorgoňová píše, že většina členů EU se v novém období přiklání k podpoře menších a středních zemědělských podniků, nových technologií, adaptačních opatření na změnu klimatu a rozvoje venkova jako celku. Celá Evropa je pro krácení dotací velkým zemědělským podnikům, kromě ČR a Slovenska. V tuto chvíli v naší republice tedy malé farmy nepožívají přílišné politické podpory. Doufám ale, že malé farmy najdou podporu u svých zákazníků.

Ta Pájka

Důkazy: Homér's memorial 2019

Festival Homér's memorial, klub Bajkazy, Brno, 11. leden 2019.

1) Jara Záděra, 2) Eda Čapek (Sibérija), 3) křest revue DNO, 4) Luboš Vlach (Česnekový glocny), 5) Tomáš Urbánek, Foto Zdeněk Vykydal

Jan Kozák:

Charakter SZ religiozity a smysl její přejímky buddhismu

TÉMA 2: Křesťané před Kristem, za Krista a po Kristu

Je tedy potom v této tradici přejímky samozřejmé, že židovská religiozita, charakterizovaná a poznána právě jako kult Boha stávání se, se kterým má moje „já“ zvláštní smlouvu, bude na všechny nové životadárné proudy citlivě reagovat a to tradičním, charakteristickým způsobem – tj. napodobením (tj. žid. vpisky opatřeným a upraveným původním textem) a následným přivlastněním si originálu! Celá věc má tak svůj charakter, svoji logiku: jestliže na rozdíl od těch, kteří uctívají věčné hodnoty, se zde uctívá nová naděje do budoucnosti – nové „stávání se“, pak se, právě proto že se „něco stalo“, to, co se stalo, musí přiřadit pod tohoto Boha. Učebnicový příklad právě tohoto myšlení poskytuje Hippolytova zpráva o Basilidovi (str. 182), kde se Kristus – podle Hippolyta! – Jahvemu „udál“, stal, a proto z hlediska tohoto pohledu byl Jahve uschopněn a oprávněn – po náležitém poučení od Krista o svých chybách a hříších – posadit si právě tohoto Krista (tj. původně Buddhu!) po své pravici jako svého adoptovaného syna – ovšem po náležitém upravení samotné postavy Kristovy ve prospěch žid. náboženské tradice!

Z této poznání základní koncepce potom také vyplývá, proč je Bůh stávání se – „Budu, který budu“ – bez formy, proč nemá a nesmí mít podobu a také proč nejvyšší hodnotou v koncepci této religiozity musí být právě poslušnost, otroctvo (tj. změně!, času!). Forma, tj. zde „nová pravda“, bude vždy taková, jaká bude zapotřebí, aby „Budu, který budu“ – do ní mohl teprve vstoupit. Toto bezformí, které dočasně vstupuje do různých forem, se navíc tak báječně podobá indické vizi Bráhmána, se kterým však nemá společný obsah, (neboť obsah zde právě vůbec není), původní bůh větru se však tolik hodí k přejímce právě átmana – pneumaty, že je zcela zřejmé, proč to byla právě židovská religiozita, která přijala a zároveň ze dvou světů do jednoho přepracovala z Východu přicházející duchovní učení.

Zde je však zapotřebí zvýraznit zásadní, osudový rozdíl. Indický kult „astam“ – věčného jsoucná, oceánu (pozdější křesťanské „Marie“), ze kterého se vše zrozené manifestuje, aby se do něj nazpět vracelo – takový kult, taková vize je židovské religiozitě věcí zcela cizí, neznámou. Židovská religiozita uctívá věčnost jako věčné stávání se, kromě kterého nic není (zde se zdánlivě opět jakoby shoduje s proklamovaným učením samotného Buddhy!). Z Hippolytovy zprávy o Simonovi (Ref. VI, 14,7 – MA str. 149) a knihy Baruch (Ref. V, 26) nebo z Lukášova evangelia (16, 22-23) se zdá, že „rájem“ bylo podle staré židovské představy lůno („edem“ – „eden“ v Hippolytovi anebo „lůno Abrahamovo“ v Lukášově evang.). Židovská představa ducha – „ruah“ také nemá s jakýmkoliv duchovním učením nic společného, tento židovský termín znamená daleko spíše „vůli“, „životní sílu“ (Schubert – Maier str. 61n). Právě proto může existovat v qumránských textech termín „člověk rozbitého ducha“, tj. poníženého ducha, oddaného ducha, později se objevující v NZ coby Ježíšův (Matoušův) termín „chudí v duchu“. To, co je pro Indoevropana poklesem, právě projevem nedostatečnosti, je naopak v rámci židovské religiozity předností, jedná se pouze o nedorozumění. Ve SZ je velebena také „spravedlnost“. Právě vzhledem k poznání charakteristice žid. božstva, s poznáním jejím výslovně egoistickým pojetím, je však třeba zdůraznit: tato „spravedlnost“ nemá zavázané oči, není obecná – naopak ruší zcela lidské nasměrování tímto směrem. „Budu, který budu“ totiž ohledně své spravedlnosti říká: „Smiluji se nad kým se smiluji, slituji se nad kým se slituji.“ (2 M 33,19). Srovnej též: „... nebo ne pro nějaké naše spravedlnosti, padající, pokorně prosíme tebe, ale pro milosrdenství tvá mnohá.“ (Daniel 9,18). Protože Bůh má potom s žid. národem zvláštní smlouvu, tato „spravedlnost“ zcela lo-

gicky splývá se základní omylnou egoistickou vizí. Není vůbec obtížné doložit řadou příkladů, že SZ koncepce „spravedlnosti“ se doslova mísí, splývá s pomstou, pobitím všeho nežidovského! Srovnej:

Izaj. 59, 17: „Nebo oblékl spravedlnost jako pancíř a lebka spasení na hlavě jeho. Oblékl se v roucho pomsty jako v sukni a oděl se horlivostí jako pláštěm.“

Izaj. 61,2: „... pomazal mne Hospodin, abych kázal evangelium tichým ... abych vyhlásil léto milostivé Hospodinovo a den pomsty Boha našeho, abych těšil všechny kvílící.“

3 M 23,22: „... budu nepřítelem nepřátel tvých ...“

Izaj. 46,13: „Způsobím, aby se přiblížila spravedlnost má. Nebudeť prodlévati, aniž spasení mé bude meškati, nebo složím v Sionu spasení a v Izraeli slávu svou.“

„Spasitel“ v Izajášovi, ještě než mohl být lépe zpracován a připodobněn Buddhovi coby NZ Ježíš, je strašlivým řezníkem s šatem zbroceným krví: „Proč jest červené roucho tvé a oděv tvůj je jako toho, kterýž tlačí v presu? Pres jsem tlačil sám, aniž kdo z lidí byl se mnou. Tlačil jsem je ve hněvě svém a pošlapal jsem je v prchlivosti své, až stříkala krev jejich na roucho mé a všechn oděv svůj zkálel jsem.“ (Izaj. 63, 2-3)

„Spravedlnost“ existuje proto ve SZ pouze jedna: „Toto praví Hospodin, vykupitel Izraelův, Svatý jeho, tomu, jímž pohrdá každý a jehož sobě oškliví národové, služebníku panujících: „Králové uzří a povstanouce knížata, klaněti se budou pro Hospodina, nebo věrný jest Svatý izraelský, jenž tě vyvolil.“ (Izaj. 49,7)

Velmi důležitý v tomto směru je také houževnatě vzývaný a neustále proklamovaný úzký vztah k původnímu bohu bouře jako ke všemu děsivému, hrozivému. Tento rys způsobuje, že cokoliv, čeho se člověk všeobecně děsí, čeho se bojí, se zde využívá – díky tomuto věřenému, demonstrovanému úzkému vztahu – ve svůj prospěch, k dosažení vlastního uznání v roli prostředníka. SZ koncepce zde vystupuje – bez pozvání – právě jako prostředník mezi tento děs a člověka a umí poradit: stanete-li se také takto věřícími, nemáte se čeho bát, neboť když budete tento děs vzývat, klanět se mu jako otroci, pomáhat mu – on si vybere někoho jiného. Klasické scény reprezentující toto psychické povědomí jsou např. způsob a okolnosti pobití všeho prvorozeného v Egyptě (2 M 12), anebo scéna z knihy Josue, jak a čím byla přesvědčena prostitutka Raab, aby otevřela brány svého města. Srovnej též: „Aj, já půjdu k tobě v hustém oblaku, aby slyšel lid, když mluviti budu s tebou (tj. hrom!), ano také, aby tobě věřil na věky.“ (2 M 19,9)

V systému židovské religiozity je dále velmi důležitý prvek, který převzalo také pozdější katolické křesťanství – tj. fenomén „hříšníka“, kajícího. Odkud se tato potřeba, tato postava bere, proč je jí celé náboženství, které jinak vystupuje tak sebevědomě, tak militantně, doslova prosyceno? Právě židovská religiozita, hlavně pak její vize „svatosti“, je celá postavena na dynamic-kém, hodnotovém rozdílu, na dualitě Boha a člověka, smysl zde není člověka dovést k dokončenosti, „dospělosti“, zacerenosti a uzdravit ho tak (srovnej něm. heil – heilig, angl. whole – holy, sanskr. sádhu – sádhati: dokončit, dorazit k cíli) ze stále rostoucí žízni a permanentní hladovosti, která vede dolů: „Ten, kdo je nízký, hladově bere oběma rukama, těžko si odřídá“ (Buddha, sůta Osvobození, str. 87), nebo jako u jiných indických systémů – Bohu se rovnat, s ním splynout, ale právě kvůli zcela jiné vizi Boha je zde smyslem pravý opak, tj. aby se takto věřící stal věrným otrokem přisvojovaného božstva času, „své hvězdy“, čím větším otrokem, tím lépe, neboť právě jen to ho opravňuje ke smlouvě, ve které má slíbeno povýšení nad ostatní národy.

V této koncepci není možné opomenout, že židovský Jahve – „Budu, který budu“ – tak jak ho poznáváme v Mojžíšově Tóře, je také zcela zřetelně bohem vegetativním, kterému se obětuje vše první z úrody (1 M 13,1; 23,16; 22,29; 27,26 atd.), který „otevřel a zavírá ženské lůno“ (2 M 34,19) a kterému se zasvěcuje právě také první syn. Kajícnost a neustále vyznávaná hříšnost splňuje proto dvojí úlohu – jednak ukázat tomuto Bohu svou naprostou oddanost, ale zároveň, protože se jedná o Boha vegetativního, Boha procesu samého, neuznávajícího věčné pravdy a věčné hodnoty jsoucna, i ukázat, že jsem pravým vyznavačem tohoto Boha – a proto hřeším!

O prototypu této víry, této koncepce již byla řeč – o Jákobovi-Izraeli v Genesi. Ze SZ i NZ můžeme tento základní typus člověka dobře sledovat. Abrahám žijící jako pasák své ženy v Egyptě, který se ještě před příchodem do Egypta domlouvá se svou ženou Sárrou, že bude jakoby její bratr (1 M 12), vrah Mojžíš či velebená prostitutka Raab, která zradí svůj národ a své město (Josue 2,2) a je proto později vsazena žid. autory NZ do Ježíšova rodokmenu jako jeho prabába. Anebo z NZ: příběh o padlé ženě, která se lépe stará o Krista – více hřešila než ostatní – a je Ježíšem velebena (Lk. 7, 37-47), nebo příběh o marnotratném synovi, který je vlastně pouze obměnou základního příběhu o Jákobovi a Eza-uovi, anebo příběh o hříšném celníkovi, který dostává přednost před zbožným farizejem, který dodržuje všechna přikázání (Lk. 18, 10-14) – stále totéž, stále jeden typus: Ne ten, kdo dodržuje dharmu, kdo směřuje za čistotou, ale právě ten hřešící, škodící, ničící, ten padlý, spodní, nízký je zde v libosti, je v centru pozornosti, je „já“, které je ve spojení s Bohem „Budu, který budu“ (viz Izaj. 49,9: „Jímž pohrdá každý a jehož sobě oškliví národové“).

Slušnosti, spravedlnosti, která si pochopitelně snaží získat nadvládu nad „přestupníky zákona“, je v Bibli – a to čím blíže k NZ, tím zřetelněji – permanentně coby „pyšným“ vyhrožováno, ba dokonce „Spasitel“ je v Izajášovi a v NZ zřetelně poznamenán právě tímto typem víry – coby „zástupce přestupníků“ (Izaj. 53,12: „Protož dám jemu díl mezi velikými, aby s nescíslnými (sic!) dělil kořist, protože vylil na smrt duši svou a s přestupníky počten jest, neboť on nesl hřích mnohých a přestupníků zástupcem jest.“). Srovnej k této charakteristice také základní typ tzv. „židovského kříže“ Kristova, který, právě na rozdíl od ostatních raně křesťanských křížů, tj. typu římského a syrského, je „se dvěma lotry“, kteří také přijdou do nebe (Jákob-Izrael = „za patu se držící“, tj. v tomto případě těch, kteří „stoupají k nebesům“ – Buddha, sůta Přirovnání o haďu, str. 141).

Právě hříšnost, padlost, která je zde zaklínáným, neměnným, stálým osudem člověka, je zde vlastně svatou podmínkou, abychom pod tohoto „Nejvyššího“ boha patřili. Nenávisti k „pyšným“ je potom v tomto kontextu možno rozumět jako nenávisti k těm s čistým svědomím, těm dodržujícím dharmu, právě proto je v Izajášovi tolik nenávisti vůči „Světloňošovi – Luciferovi! z Východu“, který „směřuje nad nebesa“ (14, 12-14). Přepřelované znění původního Ježíšova výroku (TE log. 55 a 101 – Lk. 14,26) zřetelně dokládá Lukášovo vpisování nenávisti vůči vlastní duši! Jak toto vysvětlit? Protože židovská SZ víze světa nepřekračuje hranice vegetativního světonázoru (člověk = tráva: „Vpravděť jsou lidé tráva“ Izaj. 40,3; „Případnost hovad a případnost lidská jest případnost jednotejná ... aniž co napřed má člověk před hovadem“ Kazatel 3, 19) a pohybujeme se zde výrazně v monosvětě těla a jména (námarúpa) (proto také vstup za hranice herectví není otevřen: usmívám-li se – jsem veselý, mračím-li se – jsem nespokojený) a indické a Kristovo „Stálejsoucím“, „Věčněnezrozené“, tj. v NZ Ježíšův „Otec“, je zde totožné s mrtvým, neexistujícím, žádný „onen svět“ zde není, musí potom ten, kdo má největší žízeň, kdo pro tuto žízeň udělal „mnoho nepravostí“, být také jediným pravým vyvoleným a musí proto také logicky právě u tohoto Boha vegetativnosti a stále „nové naděje“ nacházet ochranu. Cesta k sebeovládání, tj. k potlačování této žízně, je viděna potom jako „cesta ke smrti“. Kajícný hříšník je právě proto nejpodlézavějším otrokem Pána stávání se (zde srovnej

a pochop: „protože se nenavrací k tomu, který jej bije“! Izaj. 9,13), „Mocného“ – je vždy jeho věrný sluha proti všem „opovržlivým, kteří nerespektují míru věcí, sverpě vyskakují z řádu, opovrhují naději, nemají na co se spolehnout, kteří vsadili na pýchu - i pýchu kličkování před mocnými.“. Tato víze je z hlediska židovské víry oprávněná a logická, neboť jak by bylo možné se „na něco spolehnout“, když „hebraica veritas de terra orta est“ (Žalm 85, 12) – židovská pravda se rodí ze země, je vegetativní, stále nové, nestálé a měnící se povahy.

Velikost náboženského cítění je z těchto důvodů ve SZ nikoliv indické splynutí s Věčným, Stálejsoucím (astam) a s hodnotami věčného Člověka, který je totožný s Brahmanem, ale naopak ve snaze co nejvíc zvětšit rozdíl mezi Bohem a člověkem, a tím oslavit jeho velikost – být přitom však pokorný a čekat na „boží milost“ – tj. na dobrou příležitost země. Všechny nepravosti a hříchy jsou tedy omilostněny, zapomenuty vyznávaným otroctvím a pokorou k Bohu vegetativnosti, stálého stávání se, který „nezapomene na svou smlouvu“: „Zahladím jako hustý mrak přestoupení tvá a jako mrákotu hříchy tvé: navrátiš se ke mně.“ (Izaj. 44,2). Jakékoliv poukazování na moralitu Mojžíšovy Tóry ztrácí právě v souvislosti s výše zmiňovanými jevy, které tvoří základní archetypální danosti této religiozity, své oprávnění - nehledě vůbec na to, že se tak jako tak vztahují pouze na moralitu vůči sobě samému a nikoliv k jiným národům, tj. všeobecně.

V souvislosti s pojetím „svatosti“ jako otrockosti Pánovi bhavy, do které, jako základní „kámen úhelný“ je „vsazen“ téměř maniakální, chorobně pěstovaný egoismus pohledu na svět, nutně a zákonitě také patří vyslovené odpudivé, nejstrašnější rysy židovské religiozity – její velebený a otevřeně hlášený parazitismus. Tento rys logicky vyplývá ze základního pohledu SZ na svět jako na „svět šanci“, kde se „já“ může dostat nahoru („Nebudeš nikdy ocasem, vždycky budeš hlavou“), z neschopnosti vidět svět očima ušlechtlejšíma, dospělejšíma - jako celek, jako Věčné jsoucno s trvale platnými, věčnými zákony a hodnotami a jediné právě proto také s „pravdou, která vítězí“ (sansk. „satyameva džayaté“ – k přečtení kromě hradu jednoho krásného města ve střední Evropě také na ind. státním znaku), ztotožnitelnou právě s těmito věčnými hodnotami. Toto parazitické pojetí sebe sama ve světě proniká celou Biblí, setkáváme se s ním v desítkách příběhů a výroků po celé ploše biblického textu. Sama víze „zaslíbené země“ je zde právě symbolem:

„Pošleme muže před sebou, kteříž by nám shlédlí zemi a oznámili by nám něco o cestě (sic! - prostitutka Raab je zde tou cestou!), kterouž bychom vstoupit měli, i města, do nichž bychom přijít měli.“ (5 M 1,22)

„Nabrali také s sebou ovoce země té a přinesli nám a oznámili nám o těch věcech, řkouce: Dobráť jest země, kterouž Hospodin, Bůh náš, dává nám.“ (tamtéž 1,25)

„... lid ten jest větší a vyšší (sic!) nežli my, města veliká a hrazená až k zemi ...

Řekl jsem vám přece: Nebojte se, ani se jich nestrachujte“ (tamtéž 1,28-29)

„A budeť, když tě uvede Hospodin, Bůh tvůj do země, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým Abrahámovi, Izákovi, Jákobovi, že ji tobě dá, i města veliká a výborná, kterýchžs nestavěl, a domy plné všech dobrých věcí, kterýchžs jsi nenaplnil a studnice vykopané, kterýchžs jsi nekopal a vinice a olivovní, jichžs jsi neštípil a jedl bys a nasýtil se“ (sic!). (5 M 6,10)

„Do země hojně na pšenici a ječmen, na révi a fíky a jabka zrnatá, do země, v níž jest hojnost olivový olej přinášejícího a medu.“ (5 M 8,8)

„Pomalů vyháňej jej (tj. původního majitele!) budu od tváře tvé, až by tys se rozplodit a dědičně mohl ujmouti se zemi.“ (2 M 23,30)

„Nebo ssáti budeš mléko národů a prsy králů ssáti budeš!“ (Izaj. 60, 16)

„... aby (národové) přinesli syny tvé na rukou a dcery tvé aby na plecích nesený byly.“ (Izaj. 49, 22)

„... vystavějí cizozemci zdi tvé a králové jejich přísluhovati budou.“ (Izaj. 60, 10)

„... nebo postaví se cizozemci a pásti budou stáda vaše a synové cizozemců oráči vaši a vinaři vaši budou.“ (Izaj. 61, 4)

Uprostřed tohoto slibování, které prostupuje celý SZ, aby nikdo již nemohl být na pochybách, že v této koncepci egoismus a svatost jedno jest, hned vedle: „Nebo ty lid svatý jsi Hospodinu, Bohu svému: tebe vyvolil Hospodin, Bůh tvůj, abys jemu byl lidem zvláštním mimo všechny národy, kteříž jsou na zemi.“ (5 M 7,6), čteme: „A shladíš všechny národy, kteréž Hospodin, Bůh tvůj, dá tobě.“ (5 M 7,16)

„Zaslíbená země“, tj. budoucí domov, je právě také místem, kam se vrací symbolické SZ „já“ - Jákob, Izrael po dvaceti letech „exilu“, kam musel uprchnout, protože ošidil a okradl svého prvorozeného, otcem oblíbeného bratra. Jákob se bojí - je „hříšník“, za kterým však stojí jeho Bůh - Bůh „hříšníků“ a „přestupníků zákona“ a proto se modlí k tomuto Bohu: „Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezaua, neboť se ho bojím, aby přijda, nepohubil mne i matky s dětmi (sic!). Však jsi ty řekl: (Vize podsunutého činitele má zde svůj výsledek - to ne já a moje rozhodnutí je vinno, ale On - ten, který všechno řídí k žádosti!) Dobře učiním tobě a rozmnožím símě tvé jako písek mořský ...“ Bratr Ezau však, bez ohledu na dary, které mu Jákob-Izrael přináší, je člověk srdečný, dávno již bratru odpustil: „I běžel Ezau proti němu a objal ho a pad na šíji jeho, líbal ho. I plakali.“ Navrátil snad Jákob svému bratru zcizené prvorozenství? Odmítl snad otcovské požehnání? Nikoliv! Bůh stávání se se dívá „stále vpřed“, stejně jako král Claudius v Hamletovi (1. jednání, výstup 2.), to,

co se stalo, je zde „pravdou“!, za minulostí je u tohoto Boha vždy tlustá čára. Poučení, které pro pilného studenta Bible z tohoto veledůležitého příběhu plyne, je zcela zřetelné: Čas vše odplaví, někteří lidé jsou srdeční, rádi odpouštějí - a této okolnosti je možné využít k nabytí osobního prospěchu! Základní lidská moudrost, která vyplývá nikoliv z egoistického, partikulárního pohledu na svět, ale z pohledu dokončeného, svět za celek považujícího, která ví, že nespravedlivá akce vzbuzuje pouze další nespravedlivou protiakci, nenávist a zlo - tato moudrost, tento pohled zde zásadně chybí!

Všechny tyto načrtnuté rysy SZ religiozity jsou zapotřebí, abychom byli schopni chápat a porozumět tomu, co se stalo v 1. a 2. stol. n.l. - tj. židovské přejímce indické duchovní vlny a jejímu přepracování v NZ, kteřá právě teprve v tomto kontextu vyplývá jako samozřejmá a logická. SZ religiozita svou původní vírou v Boha času, bouře a větru, zároveň se svým pojetím moudrosti jako shromažďovatelky všeho cenného, byla zřetelně optimálním prostředím pro úkol, který z hlediska globální strategie autority, stál před všemi vzývajícími Matku - tj. svět Přírody, svět těla a jména, jako svět jediný a „svatý“: otočit duchovní náboj buddhistický a z původního velebení Ježíšova „Otce“ - Stálejsoucí, Věčněnezrozené kvality vnitřního člověka (Puruši) učinit pravý opak - ztotožnit člověka s časem a s bolestí.

*Z knihy: Křesťané před Kristem, za Krista a po Kristu
Pokračování příště*

Poházené vnitřnosti: Kopaniny

Když vystoupila z vlaku, bylo již hodně po poledni. Obešla opuštěnou nádražní budovu a zamířila do kopce směrem k vesnici. Poslední dvě zastávky jela sama a ani tady nebylo živáčka. Batoh byl těžký a vedro k zalknutí. Na čele se jí objevila první krůpěj potu. Starý motorák zůstal v konečné stanici, aby nabral sílu na zpáteční cestu.

Kopaniny tvořilo pár rozpadlých chalup rozesetých na stráni. Za nimi se k lesům táhly louky. Když minula dřevěnou zvoničku, cesta se změnila v pěšinu. Tudy by již auto neprojelo. Nemusela pospíchat, ale stejně přídala do kroku. Odpočine si až na kraji lesa.

Když konečně dorazila do stínu vysokých stromů, s úlevou ze sebe shodila batoh a posadila se. Dívala se po tiché opuštěné krajině a cítila se šťastná. Lehký vánek si pohrával s jejími vlasy a lučními travami. Svého rozhodnutí nelitovala. Má teď spousta času a klidu na přemýšlení. Dlaní si přejela po levém zápěstí a usmála se. Hodinky nechala doma, stejně tak i mobil, sluchátka a notas. Tohle tady určitě potřebovat nebude, tyhle krámy by ji jen zbytečně rozptylovaly. Jela sem vlakem dvanáct hodin, aby za čtrnáct dní stihla dokončit to, co se jí posledních pár měsíců honilo hlavou.

Byla už tma a ona stále stoupala výš a výš. Byla přesvědčená, že si cestu pamatuje, i mapku s sebou měla, ale pravděpodobně zabloudila. Ale tušila, že bude někde nablízku. Vzpomínky staré dvacet let se nedají vymazat. Když se před ní objevila malá lesní paseka, věděla, že má vyhráno. Klíč byl pod druhým schodem. Vešla dovnitř, vytáhla spacák, zachumlala se do něj a okamžitě usnula.

Ten poslední červnový den přišlo. Těšili se, až konečně skončí předávání vysvědčení a začnou prázdniny. Když se otevřely dveře do třídy, objevil se v nich бледý Marek. Ty jednou zaspíš i svou vlastní svatbu, zakroutila nechápavě hlavou třídní a předala mu poslední list, který jí zůstal ležet na katedře. Ví, že na moje slova příliš nedáte, ale příští školní rok budete maturovat, tak prosím vás, zkuste zapomenout co nejméně věcí, které jste se dosud naučili. A v září na shledanou, dodala profesorka a spěšně opustila třídu.

Marek seděl v lavici, hlavu v dlaních a po tváři mu tekly slzy. Zavřeli ho,

zavřeli! Když se kolem něj shlukli, vyprávěl jim, jak se po páté hodině ráno ozval zvonek. Když rozespalý přišel do obýváku, bylo tam několik mužů v civilu a nabádali jeho otce, ať nedělá problémy. Mezitím někteří z nich prováděli domovní prohlídku. Pak za nimi zaklaply dveře a byl klid. Matka zdrceně usedla na židli, sepjala ruce a propukla v pláč.

Dnes s vámi jet nemohu, musím teď být s mámou. Přijedu později, hlesl, když se před školou loučili. Bylo jí Marka líto. To od něj, respektive jeho táty, měli všechnu samizdatovou literaturu a nahrávky hudebních kapel. A byl to právě Marek, který jim řekl o zapomenutém místě v hloubi valašských hor. Od jara tam pak skupina šesti gymnazistů pravidelně jezdila téměř každý víkend. Užívali si nespoutané svobody v lůně panenské přírody. A o letošních prázdninách chtěli dokončit srub, aby na své oblíbené místo mohli jezdit i v zimě.

Spala dlouho. Slunce již bylo vysoko. Zhluboka se nadechla čistého vzduchu, až se rozkašlala. Pomalu obešla srub a pak se vydala ke studánce. Když ji našla, potřebovala vyčistit. Dlouho tady nikdo nebyl, pomyslela si. O bývalých spolužácích neměla žádné zprávy. Jen s Markem si pravidelně psali. Měl přijet příští léto. Z Austrálie, kde se nakonec po nucené emigraci s rodiči usadili. Maturovat už tady nestihnul.

U studánky seděla hodinu, než se zvířené dno po jejím vyčištění usadilo. Pak do kanystru nabrala hrnkem vodu a šla zpět.

Kafe jí udělalo dobře. V primitivních kamnech hořel oheň a na plotně se voda chystala do varu. Pytlíky polívek má na dva týdny. Vzpomínala, jak vše museli nahoru vytahat na svých hřbetech, jak kluci táhli kamna celý den a celou noc. A když se pak nad ránem objevili, znavení, otevřeli flašku slivovice a všichni společně začali slavit. Věděli, že se budou mít kam vracet.

Stálvrohmostnosti. Poddekou, vefutrálupečlivěomotanýigelitem. Když jej rozbálila a posadila na improvizovaný stolek před srub, měla obrovskou radost. Vytáhla z batohu paklík čistých papírů a jeden z nich do psacího stroje založila. Tak jako před léty, když tady společně opisovali texty. A pak psala. Tak rychle, jak jí to jen její prsty dovolily.

Hynek Tichý

Povídka:

Planina

Písknul na psa a ukázal mu rukou oblouk doprava, aby sehnal stádo dohromady. Zvednul se z kamene a sledoval, jak ovce sbíhají po svahu do hloučku. Dole zastavily a začaly se znovu pást. Pes se k němu vrátil. Nechal ho ležet v trávě u stáda a vylezl několik desítek metrů nahoru na pahorek. Prošel mezi kmeny dubů a zastavil se na hraně lesa. Stál mezi stromy a díval se na louku sem tam posetou kameny. Napravo mělké údolí uzavírala skála a navzdory vyprahlé krajině se na druhé straně prohlubně tyčil košatý, zelení zářící kaštan.

Byli tam pořád.

Už několik dní o nich věděl. Blížilo se k poledni a seděli u stanu, kousek od kaštanu. Asi si připravovali oběd. Pozoroval hlavně tu dívku. Přes ramena v bílém tričku jí splývaly prameny světlých vlasů. Pozoroval každý její pohyb. Pozoroval její štíhlé tělo. Občas se sklonila k chlapci, který seděl na bobku, odběhla do stanu. Pak se vrátila. Zase se k němu ohnula a nakonec si sedla vedle do trávy. Ještě chvíli je pozoroval, pak se otočil a zmizel ve stínu stromů. Rychlým krokem sešel ke stádu. Začal ho hnát jinam. Prošli pásem stromů, aby se dostali na další louku členěnou křovisky. Na celém kraji bylo vidět, jak málo je tu vody. I jindy vzrostlé a košaté buky zde byly zakrslé, sukovitě a pokroucené.

Vlasy i vousy měl prošedivělé a byl tu sám. Dlouho a sám. Byla to jeho archa. Mnohokrát už viděl, jak nahoru přichází jaro v rozkvetlých loukách. Je to dlouho, co sem přišel, ale stále ho dojímalá ta opuštěnost. Stále se těšil tím, že z celé této planiny není vidět nic z okolního světa. Nic než jen ona sama. Dalo se tu žít s falešným pocitem odloučení od všeho, co je tam dole. Člověk musel přijít až k samému okraji této ploché hory, aby viděl do údolí, aby viděl něco jiného než louky, keře jalovců, dřínů, lísek a mezi travou pole ostrých bílých škrapů.

Dostali se přes nízký pahorek a pak se terén začal zase svažovat. Na konci keře houstly, až přešly v les. Nechal ovce, ať se pasou a našel si místo ve stínu. Lehnul do trávy, vytáhnul z kapsy plechovou krabičku. Otevřel ji a do papírku nasypal špetku tabáku. Prstem ho urovnal a potom mezi palci a ukazovák roloval cigaretu tam a zpátky, pak ji olíznul a odtrhl konečky tabáku, které přečuhovaly z papírku. Začínalo být nesnesitelné horko. Mokrá látka se mu lepila na záda. Cítil kapičky potu stékající po čele a přes husté obočí. Rukávem špinavé košile si utřel čelo, přesto už ho oči trochu páliły solí. Ovce se snažily držet v krátkých stínech keřů na kraji lesa.

Zrovna když si zapaloval, všiml si neklidu u kusů, které byly na konci pastviny. Postavil se, aby líp viděl. Chvilí nepozoroval nic, jen zmateně uhýbající ovce. Ze stínu vyšel muž. Poznal ho. Písknul na něho, zamával mu, a pak se posadil zpátky do stínu a pozoroval, jak se k němu přibližuje po mírném svahu. Byl to starý hajný.

„Nazdar Tomáši,“ zvednul se, aby si podali ruce.

„Dobrý den.“

„Nemoř už ty chuděry chundelatý, dyť ti v tom vedru akorát poscípó.“

„Už jsem na cestě zpátky, hned je naženu k napajedlu.“

Hajný si k němu sednul do trávy, vytáhnul malou baňatou dýmku a začal ji cpát tabákem.

„Máme tady návštěvu, všiml sis Tomáši?“

„Jakou?“

„U kaštanu só nějací mladí.“

„Tam jsem dlouho nebyl. Co jsou zač?“

„Só tady už pár dnů. Nějaké kluk a holka.“

„Turisti?“

„Ti přindó a vodendó. Tihle nevypadajó, že by se vodsad' chtěli hnót.“

„Možná se jim tu líbí. Je tu hezky.“

„Jenže na podívání, na chvíli. Ale sám víš nělíp, jak to s tímhle kóskem země je.“

„Jak to myslíte?“

„Tady nikdo není jen tak mírníks-týrníks. Ani ty tady tak néseš. Ani já tady tak nésu. A myslím, že ani voni.“

Tomáš se zachmuřil. Nikdy o tom s ním nemluvil. S nikým o tom nemluvil. Ale věděl, že starý hajný z něho umí číst stejně dobře jako z čerstvých stop ve sněhu. Měl pravdu. Dá se tu před ledasčím skrýt. Chvilí mlčeli. Na zádech ho šimraly kapky potu.

„A proč jste tady vy?“

„Protože sem přivykl. A stěně nemám kam jinam jít. Ale kdysi... skoval sem se tady...“

„Já myslel, že vás sem přidělili.“

„Musel sem tehďa utýct. Bylo to za války a dybych zvostal důle, tak by mě dřív nebo pozděč čekal špagát. Ale vono za tím tehďa bylo eště taky něco jinčího.“

„A copak?“

„Veronika. Nebožka žena. Já vlastně utekl s nō a myslel sem si, že si ju tady líp vohlídám.“

„Ona měla taky nějaký opletačky?“

„Ne, to ne. Jenže s nō to bylo v některých věcech těžký. Veronika byla moc dobrá ženská. Ale taky někdy jak urvaná ze řetazu. A já myslel, že tady na samotě ju spíš vochráním. Před nō samotnó a před všema trápeníma, co by si mohla nadělat... Ale nechci vo tom mluvit. Šak ty nělíp víš, jak to tady je. Dyť aji tys sem před něčím utekl. Nemám pravdu?“

„Mlčel. Utřel si zpoceně čelo rukávem a rozhlížel se po stádu.“

„Co je dole novýho?“

„Všecko stěný, chlapče. Tady se věci měníjó pomalu.“

Jen tak seděli a pozorovali ovce, jak polehávají ve stínu. Měli toho vedra tak akorát dost.

„Měl bys jít, než se ti uvaríjó, já taky pudu. Ještě mám dneska dlóhó pochůzku.“

„Půjdu. Zastavte se někdy, když budu doma. Dostal jsem od Morávka dobrou slivovici.“

„Určitě přindu.“

Tomáš se zvednul a do ruky vzal hůl.

„Už taky nosíš čagan? A to ses mě dycky řečtal s tó mojó špacírkó. Taky už ti není dvacet, co?“

„Líp se s tím zahání ovce.“

„A na tos přišel až po dvanácti letech bačování?“

„Člověk se pořád učí. Vždyť sem se jako ovčák nenarodil.“

„No bať. Učené z nebe nespádl. Ale kdybys chtěl, mám moc dobró mast na kolena.“

Tomáš se na něho podíval. Pod vousem se mu křivily rty a očička mu jen svítila. Usmáli se na sebe.

„No jó. Je to tak. Nashle, pane hajný.“

„Nashle Tomáši.“

Hajný ještě zůstal sedět a pozoroval, jak Tomáš se psem shání stádo dohromady a pomalu mizí v pruhu lesa na konci louky. Popotáhnul a vyfouknul velký oblak namodralého dýmu. Pak se podrbal pod kloboukem a začal se pomalu zvedat, opíraje se o hůl.

Když Tomáš hnál stádo k ohradě, všimnul si, že jedno odrostlejší jehně napadá na zadní nohu. Pustil ovce k napajedlu a našel ve stádu tu kulhavou. Chytil ji za vlnu a poválil na zem. Prohlížel poraněnou nohu. Těsně nad kotníkem měla omotaný kus rezavého drátu, který se jí zaryl hluboko do masa. Rána okolo už byla pěkně zanícená. Vzal jehně do náruče a odnesl ho do malé ohrady vedle maringotky, aby je pak nemusel ve velké ohradě honit.

Sklonila se k Petrovi. Dívala se, jak se marně snaží otevřít konzervu. Namáhal se, funěl a v rukou se mu plechovka zvrátila. Naklonila se ještě níž, až ho svými vlasy zalechtala na obličej. Ohnal se rukou a zvednul oči. Uviděl, jak stojí nad ním. Usmál se na ni.

„Počkej, dej to sem, já to udělám.“

Vzala mu z rukou konzervu, sedla si do trávy a plechovku stiskla mezi kolena. Pak uchopila otvůrák a za chvíli bylo víčko pryč.

„Ty by ses s těma tvýma rukama do toho dostával ještě zítra.“

„Hmm, děkuji.“ A vzal jí otevřenou plechovku z ruky. Seděla naproti němu opřená o ruce. Na holých loktech jí šimrala dlouhá tráva. Dívala se na něho, jak mu přes bledou tvář přebíhají pruhy světla a stínu. Jeho kudrnaté tmavé vlasy mu občas padaly do čela a on je musel rukou odhrnout. Na její tělo dopadaly horké paprsky a ona se v nich líně vyhřívala. Jak tak seděla, otočila hlavu směrem k hájku, který se zvedal na pahorku kousek od nich a z jedné strany uzavíral volné prostranství. Tísnilo se tam několik stromů a mezi tmavým stínem místy jasně zářilo slunce. Zvedla ruku k čelu, aby jí paprsky nepadaly přímo do očí. Uviděla mezi duby postavu. Byl tam zase. Všimla si ho už několikrát. Ve světlé košili a v montérkách do pasu. Vypadalo to, že je pozoruje. Snažil se stát ve stínu, aby ho nebylo vidět. Vždycky přišel, z dálky se na ně díval a po chvíli zase zmizel. Přemýšlela, jestli o tom Petrovi má říci. Ale asi by se zbytečně strchoval.

„Měli bychom někde najít vodu,“ řekl Petr a nalil z lahve poslední zbytky do čusu. Dřepěl kousek před ní a pracoval na obědě. Nevšiml si, kam se ona dívá. Prohrábla si vlasy a otočila se k Petrovi.

„Co jsi říkal?“

Zvednul oči a podíval se na ni.

„Už nemáme žádnou vodu. Musíme ji někde sehnat.“

„Dobře, po obědě můžeme zkusit něco najít.“

Znovu se otočila a podívala se k hájku. Projížděla pohledem zmet světla a stínu, ale tu postavu už neviděla.

Vzal ze skříňky sprej a potom se chvíli přehraboval v krabici pod oknem, než našel kleště. Když sešel tři schůdky z maringotky a otočil se k ohradě, uviděl je, jak přicházejí. Pomalu jim šel naproti a prohlížel si je. On, vysoký, stíhlý, v džínách a tričku, kučeravé vlasy a dlouhé holé ruce s bílou kůží. Kráčel dlouhými pomalými kroky, jakoby našlapoval jen na špičky. Ona šla vedle v šortkách a červeném triku. Bylo volné a na ni trochu velké. Sklouzávalo z útlého ramínka a na hrudi se pnulo dvěma hroty, které občas přikryl závoj rovných zlatých vlasů. Něco si povídali a ona se občas zasmála. V rukou nesli plastové lahve. Tomáš došel k ohradě a počkal, až přijdou k němu. Dívka se zastavila o kousek blíž k němu, on stál za ní. Jakoby ho chránila, jakoby se styděl. Jako malý chlapec, co mu jeho výmluvnější kamarádka musí koupit zmrzlinu, protože on by si o ni nikdy nedokázal říci.

Pozdravili se. Tomáš hleděl dívce přímo do zelených očí a poslouchal, jak se ho měkkým hlasem ptá, kde by se tu dala sehnat voda.

„Tady nahoře žádná není. Jediná voda široko daleko je v těch kanystrech.“ A mávl rukou za sebe k maringotce.

„A co dáváte ovčím?“

„Na to je támhleta nádrž. Ale na pití pro lidi to není. Je to tam dlouho. Všechno se sem musí vozit. To víte, ten vápenec je jako cedník. Žádné potoky, žádné prameny. Co naprší, to hned proteče dolů.“

„A mohli bychom si teda u vás nabrat?“

„Jistě, vezmě si, ale když už jste tady, o něco bych vás poprosil. Je to na chvíli, ale samotnému by se mi to blbě dělalo, potřebuju přidržet jedno jehně.“

Dovedl je k ohradce a přešel ji. Chytil ovci, převálil ji na bok. Mladík za ním vlezl dovnitř.

„Chyťte ji za nohy a pořádně držte, ať se moc necuká. Kdybyste tu nebyli, musel bych ji svázat.“

Vytáhnul z kapsy kleště. Levačkou chytil nohu nad kotníkem a nadzvedl. Drát byl zařiznutý do kůže a místy mizel v zanícené ráně.

„Asi si to někde omotala a už se jí to pěkně podebírá. Chudák malá.“ Čelistmi kleští sevřel drát v místě, kde nebyl v ráně a přecvaknul ho. Potom ho odmotal z nohy a zahodil za sebe. Jehně se trochu zmítalo a mečelo.

„Držte ho pořádně, teď se bude škubat.“

Mladík sevřel pevně nohy a tělem se ještě víc naklonil nad trup jehněte.

„Ale musím uznat, nečekal jsem, že má to zvíře takovou sílu.“

Tomáš se ohlédl po dívce. Stála opřená o ohradu a pozorovala je. Její prsa trčela dopředu, tričko sklouzlé z opáleného ramene a vítr jí povlával prameny vlasů, které musela co chvíli odhrnout z obličejů. Všimla si, že se na ni dívá, usmála se na něho. Mladík klečel jehněti na břiše a oběma rukama mu držel nohy, celým tělem nakloněný nad zvíře. Tomáš dřepěl u zadní nohy, kterou si jednou rukou přidržoval napjatou a druhou zašátral v kapse pro nůž. Slyšel chlapcův dech. Takto nakloněný byl hlavou jen kousek od něho. Zmáčkl pojistku a čepel vyskočila. Byl to masivní a ostrý nůž. Byl příjemně těžký v dlani. Věděl, že chlapcovo tělo je tak blízko. Aby ovci pevně stisknul, musel se nad ni naklonit celým tělem, a tak byl teď před Tomášem skloněný obličejem k zemi. Tak blízko, že Tomáš cítil na zápěstí jeho dech. Na zápěstí ruky, ve které on cítil váhu nože. Váhu dodávající té ruce pocit síly. Věděl o dívce stojící u ohrady.

Nožem otevřel zanícenou ránu a odchlípl ji, potom odřízl kousek volné kůže a škrábal ránu až na maso. Zvíře sebou škubalo, ale on nohu pevně svíral jednou rukou a druhou přesně a rychle pracoval. Potom vzal kapesník a vytřel všechny hnis a nečistoty. Nakonec sprejem postříkal celou ránu.

„Už ji můžete pustit.“ Posbíral ze země nářadí a narovnal se. Mladík slezl z ovce, a ta s mečením odběhla do koutku.

„Nebylo by lepší tu ránu něčím zavázat, aby se jí tam nedostávaly nečistoty?“

Chlapec měl hluboký hlas. Mluvil pomalu a pečlivě si dával záležet na výslovnosti každé slabiky.

„To není potřeba, ten sprej za chvíli ztverdne. Udělá to takovej škraloup, aby ta rána byla chráněná. To bude dobrý.“

Přelezli ohradu. Když Tomáš viděl, jak si otírá ruce o sebe, a pak do kalhot, usmál se na něho.

„No, možná budete trochu smrdět...“

„To nevádí, vůbec to není nijak protivné.“

„Ale zato budete mít ruce jak panenka. Oni mají ve vlně lanolin, to je na pleť lepší než kdejaký krém. Tak pojďme na tu vodu.“

Došli k maringotce. Tomáš vzal kanystr, otevřel ho a čekal, až dívka odšroubuje uzávěry lahví. Pak se k ní sklonil a začal vodu pomalu nalévat. Láhve měly úzká hrdla a občas trochu vody vycáklo a steklo na její drobné ruce. Všimnul si jemných světlých chloupků na jejím předloktí. Nakláněl se nad ní a ona se ho zeptala:

„A to tu opravdu není žádná voda?“

„No není, ale když budete potřebovat, klidně si přijďte. Kdybych tu nebyl, tak si tady můžete klidně nabrat.“

Dívka se rozpačitě usmála.

„A není tu nějaký rybníček nebo aspoň potok?“

„Vůbec nic. Tady je všechna voda tak tři sta metrů hluboko. Všechno hned zmizí v podzemí.“

„No víte, už bych se potřebovala umýt...“

„Aha, takhle. Tak to není problém. Mám tu něco jako sprchu, jestli chcete.“

„Opravdu? To by bylo skvělé. Víte, příroda je krásná, ale po pár dnech se člověk potřebuje opláchnout, a když není kde...“

„Jasně, támhle za maringotkou. A přes den, když praží slunko, tak teče i pěkně horká. To víte, člověk se musí zařídit. Tady v té pustině nic není, a když jsem tu s ovce takovou dobu sám, tak se musím vybavit. Mám tu všechno, co je potřeba k přežití. Kdybyste cokoli potřebovali... Přes den courám po pastvě, ale na oběd anebo večer tu bývám.“

„To je moc milé, myslím, že bych ráda využila tu vaši sprchu.“

Usmála se na něho a zazátkovala všechny lahve.

„Tak moc děkujeme, nashledanou.“

„Není zač.“

A díval se za nimi, jak odchází. Zalezl do maringotky a vrátil kleště se sprejem na své místo.

Bylo poledne. Za maringotkou v příjemném stínu habrového houští měl stůl a dvě lavice. Vítr šelestil listím a dělal parno snesitelnější. Položil na stůl láhev s vodou, chleba, konzervu, a sedl si. Ze svého místa měl rozhled na ohradu u napajedla, kde teď polehávalo stádo. Otevřel plechovku a ukrojil krajíc chleba. Vánek ho hladil po tváři.

Byl teplý, ale v tom horku alespoň trochu osvěžil. Košili měl celou propocenou. Pomalu žvýkal chléb a občas nožem vylovil kousek masa.

Už zdálky si jí všimnul. Syknul na psa, který ji také zvěřil a už stál napjatý od špiček uší až k ocasu. Pes zamručel a zase se roztáhnul na udusané zemi. Šla po louce směrem k němu. Dlouhá sukně a dlouhé vlasy od ní ve větru odletovaly a ona kličkovala mezi kameny a hledala si schůdnou cestu k maringotce. Zvednul se a vyšel jí kousek naproti s chlebem v jedné ruce a mastným nožem v druhé. Přišla až k němu a usmála se. Tentokrát byla sama.

„Dobrý den.“

„Takže jdete spáchat hygienu?“ Usmál se na ni a ukázal nožem na ručník, který měla přehozený přes rameno.

„Jestli můžu?“ koukala na něho zpod hustých řas trochu prosebně a trochu vesele.

„Jasně že můžete. Pojdte, ukážu vám.“

Dovedl ji za maringotku, kde na trojnožce stál černý sud. Z něho trčela trubka s nástavcem ze zahradní konve. Na trubce byl ventil, od kterého visel provázek.

„Tak to je má koupelna. Jak do toho černýho barelu celej den praží, tak je voda pěkně teplá. Tady zatáhnete za to splachovací a už to crčí.“ Špičkou nože podporoval svůj výklad a občas ukousnul chleba.

„No to je skvělé! Moc děkuju. To víte, chlapi, ti to tak neprožívají, ale holka se musí občas umýt...“

„Akorát teda to nemá žádné to...“

„Co?“

„No, že je sem prostě vidět.“

„To nevádí...“

„Nebojte se, já budu za maringotkou. Odtam sem vidět není. Potřebujete mýdlo?“

„Ne, děkuju, mám svoje, jste moc hodný.“

Nechal ji tam a odešel zase nazpět ke stolu. Pokračoval s chlebem a konzervou a občas mezi šelestem listů zaslechl zvuk vody. Nabodnul nožem kousek masa a hodil ho psovi. Ten ležel vedle pod keřem, kde byl stín nejchladivější. Líně zvednul hlavu, pak se postavil, protáhl se, začenichal v trávě, aby našel pohozený kousek a zhltl ho. Když už se donutil vstát, vylákal ho zvuk vody a zvědavě popošel k maringotce, aby přes roh nahlédl ke sprše.

„Nečum nemravo! To se nesluší!“

Pes se na Tomáše otočil a s vyplazeným jazykem se na něho smál. Usmál se taky a zvednul se, aby mu do misky nalil vodu. Položil mu ji ke schodům a vrátil se ke stolu. Očistil nůž kouskem chleba a ten si pak strčil do pusy. Zabalil zbytek bochníku a vzal prázdnou plechovku. Když vstával, nakoukla na něj zpoza rohu dívka. A pak přišla blíž.

„Moc děkuju, už je mi mnohem líp.“

Stála před ním, ručníkem si sušila vlasy. Tričko, které bylo místy od vlasů mokré, se jí lepilo na tělo. Na její kůži se sem tam třpytily drobné kapičky.

„V takovém vedru, to člověka pěkně osvěží.“

Stál před ní s plechovkou a chlebem. Dívala se na něho a oběma rukama tiskla ručník, kterým přejížděla po dlouhých vlasech. Hlavu na stranu nakloněnou.

„Myslím, že večer přijde bouřka.“ Stál tam, přežvykoval a díval se, jak si suší vlasy.

„Myslíte?“

„Něco přijde, je dusno. Dost často se nám to vyhne, ale může se stát ... a vy s tím vašim stanem...“ zarazil se. Dívala se na něho. Uhnul pohledem.

„... teda předpokládám, že máte někde postavený stan...“

Byl rád, že má v ruce plechovku a chleba, který teď mohl žmoulat. Nevědla, kam s pohledem, přece jen sledoval, jak se tváří. Dívala se přímo na něj. A z těch očí nedokázal nic vyčíst. Už dlouho nečetl v ženských očích, jestli to kdy vůbec uměl. Usmála se na něho.

„No, snad to nebude tak zlý.“

„Kdybyste chtěli, můžete noc přečkat u mě. Nějak bysme se tu poskládali...“

„To snad nebude nutný.“

„Jak myslíte, můžete přijít, kdyby bylo potřeba.“

„Děkuju.“

Vyhodil plechovku do pytle. Vrátil zbytek chleba do skříňky a nůž oťel do kalhot. Pak ještě jednou vykrouknul za maringotku a viděl ji, jak mezi travou a keři odchází pryč.

Najednou se setmělo. Tomáš přešel k poličce, sundal petrolejovou lampu a zapálil ji. Postavil ji na stůl. Slyšel, jak venku sílí vítr a jak naráží do stěn maringotky. Občas se ozvaly zvuky praskajících větví. Vykrouknul z okna a viděl trávu, jak ohnutá k zemi vlaje ve větru a vzduchem poletuje orvané listy. Od obzoru se nebem rychle blížila souvislá černá hradba, která se každou vteřinou rozlézala po celé obloze víc a víc. Celé to divadlo stále častěji ozařovaly svým jasným světlem blesky. O to působivější, že hned poté vše upadlo do ponuré temna. Slyšel, jak na střechu dopadají první kapky. Zatím jen nesměle bubnovaly. Rozhodl se ještě podívat na ovce, než se spustí liják. A tak došel k ohradě. Všechny byly namačkané v přístřešku. Ten byl dost pevný, věděl, že jim nic nehrozí. Najednou začaly kapky padat hustěji a než stihl doběhnout dovnitř, měl košili promáčenou. Pod nohama se mu mezi dveřmi protáhnul pes. Začenichal pod stolem a pak se rozvalil vedle postele. Slyšel, jak zvenku buší kapky do plechové střechy, do tabulky skla, do dřevěných stěn. A přes okno, když blesk ozářil krajinu, byly vidět provazy vody zešikma hnané prudkým větrem. Jak déšť prudce přišel, tak i rychle odcházel. Za chvíli se přivaly vody změnil v drobný déšť a potom už jen ojedinělé těžké kapky dopadaly na stěny maringotky. Seděl u okna, balil si cigaretu a sledoval psa, jak občas zamručí a trochu se převalí. Pak ale zvednul hlavu a našpicoval uši.

Vtom se rozletěly dveře a dovnitř vpadla dívka. Sotva popadala dech. „Pomoc! ... prosím... pomozte!“ Stála zapřená ve dveřích a občasné blesky rýsovaly její dívčí postavu. Vše, co měla na sobě, bylo mokré, připlácle na tělo, nic neskrývající. Voda z ní kapala na dřevěnou podlahu.

„Co se stalo?“

„Ta bouřka... vítr... kaštan... Petr... Petr ... tam pod stromem!“

„Je zraněný? Co je s ním?“

Zvednul se od stolu a udělal pár kroků k ní. Chytil ji za ramena. Pod rukama se mu celá třásla.

„Co se stalo?“

„Spadlo to přímo na něho... asi má něco polámané. Je při vědomí, ale nemohla jsem ho odtamtud dostat, ten strom je tak veliký... pomozte, prosím... pojdte!“

Chytila ho za ruku a táhla ven.

„Počkejte, pojedeme autem...“ Tomáš se jí vytrhnul. Zpod postele vytáhnul motorovou pilu a už běžel po schodech za ní. Naskočili do starého gazíku, nastartoval a rozjeli se.

„Tak co se stalo?“ Dívka se křečovitě zapírala o palubní desku, jak auto poskakovalo po kamenech. A křičela do randálu, který vůz na křivolaké cestě vydával:

„Když přišla ta bouřka... ten vítr, bylo to hrozné. Začalo nám to brát stan, tak jsme si s Petrem řekli, že půjdeme k vám. Jenže, jak jsme balili věci, tak ten veliký kaštan... však víte. Rozštípl se a polovina spadla. Já byla zrovna kousek vedle, ale Petr zůstal pod korunou. Spadlo to přímo na něho!“

„A co mu je?“

„Já nevím... nemohla jsem se k němu pořádně dostat. Mluvili jsme spolu, křičel bolestí. Asi má zlomenou nohu. Opravdu nevím. Snažila jsem se něco udělat, jenže pak omdlel. Běžela jsem hned pro vás. Pane bože, ať je v pořádku! Nedalo se k němu vůbec dostat, těch větví!“

„Nebojte se, hned tam budeme...“

Vůz prudce zabrzdil. Vyskočili ven. Tomáš uviděl obrovský zmračený kmen kaštanu, jeho celá jedna polovina ležela teď polámaná v trávě. Reflektory auta osvětlovaly tu scénu zkázy. Okolo se povalovalo oblečení, spacáky, kousky roztrhaného stanu. Oběhl hromadu, dole pod větvemi vyčuhovala ruka. Protáhl se k němu. Petr otevřel oči.

„Tak jsme tady. Hned vás odtam dostaneme, vydržte ještě.“

Vysoukal se ven a nastartoval pilu. Protáčet studený motor a do toho křičel na dívku:

„Zakryjte ho něčím, ať na něj nelítají piliny.“

A potom začal jednu po druhé odřezávat větve. Chvilku řezal, pak odložil pilu a rukama je odtahoval stranou. A pak zase řezal a odklízěl. Pomalu si proklestil cestu až k němu. Nakonec odřízl na dvou místech poslední silný kus, kterým byl Petr přišpendlený k zemi. Když špalek chytil, aby ho z něho odvalil, Petr zakřičel bolestí. Tomáš se podíval, jak na něm ten veliký kus dřeva leží, a pak vši silou zabral znovu. Mladík opět zakřičel, ale tentokrát se špalek odvalil. Dívka se k mladíkovi vrhla. Klekla si k jeho hlavě a oběma rukama ho objala.

„Petře, Petříčku... jsi v pořádku? Copak ti je? Petře...“

„Počkejte, musíme ho dostat ven.“

Tomáš ji odstrčil, ohnul se, popadl to hubené tělo do náruče a nesl ho k autu. Tam ho položil do trávy a v záři světél se nad něj sklonil. Vyhrnul mu tričko a prohlížel trup. Žebra měl na jedné straně odřené a namodralá. Prohmatával mu hrudník. Mladík pomalu upadával do mdlob. Pak roztrhl děravou nohavici nasáklou krví. Uviděl, jak z obnaženého masa trčí nad kolenem roztržená kost.

„Sakra!“

Z rány pořád vytékala krev.

„Musíme mu nějak zaškrtnít stehno, nebo nám vykrvácí!“

Rozervál na chlapci potrhane tričko a odpáral dlouhý pruh, který pevně stáhnul kolem stehna.

„Asi má jenom tady tu zlomeninu. To snad nebude tak zlý, ale ztratil spoustu krve. Musíme ho dostat co nejdřív do nemocnice.“

Mladík už byl pobledlý a hlava mu padala na stranu. Tomáš ho popadl do náruče a nesl do auta.

„Cože? Do nemocnice?“

Dívka stála u auta a dívala se na něho, jak stojí s Petrem v náruči.

„Otevřete mi to, sakra!“

Motala se okolo a chvíli jí trvalo, než zvládla otočit zrezavělou klíčkou a otevřít se skřípěním dveře. Potom ho Tomáš nasoukal do nákladního prostoru.

„Vemte s sebou nějaký spacák, ať se cestou ještě nepotluče. Sednete si za ním dozadu a budete ho držet.“

„Do nemocnice?“

„Jo, do nemocnice! Vemte ty hadry přece! Já musím pro pilu. Co kdybysme si někde museli prořezávat cestu.“

Odběhl ke stromu a hned se vracel. Dívka mezitím hodila do auta, co leželo nejbliž.

„Tak jedeme! Rychle, než nám vykrvácí,“ pobízel ji Tomáš. Stála u dveří auta a vypadala zmateně.

„Vy chcete jet do nemocnice?“

„Samozřejmě, nebo ho tady snad necháme chcípnout?“

„A nejde to nějak jinak?“

„Jak jinak? Copak to nechápete? Ten kluk potřebuje operaci, ztratil spoustu krve a ze stehna mu trčí kost!“

„Nemůžeme do nemocnice...“

„Přestaňte už blbnout, každá chvilka je teď drahá, tak nasedejte!“

„To nejde... nemůžeme. Hledají nás. V nemocnici by Petra hned chytili! Nemůžeme jet do nemocnice! Víte, my...“

„Na to teď sakra není čas! Já vám na to kašlu! Když ho tam neodvezeme, tak je po něm. A to já si na svědomí nevezmu!“

„Pane, prosím, prosím, nejde to nějak jinak? Pomozte nám přece! My fakt nemůžeme do nemocnice! Určitě znáte nějaký jiný způsob, nějaký doktor... nebo vy... nebo cokoli...“

Stála před ním, dívala se na něho zoufalýma očima. On byl jediná naděje pro prsty na kluzké skále nad propastí.

„Možná Heinz...“

„Ano? Kdo?“

Stál před ní a díval se na její prosebné oči. Vlhké zplihlé vlasy měla přilepené na tvářích. Přes mokré tričko trčely dvě ostré bradavky. Podíval se jí přímo do těch prosících očí.

„Chci se s vámi vyspat.“

„Cože?“

„Chci se s vámi vyspat.“

Dívala se na něho, potom sklopila oči a schoulila ramena. Pomalu kývla hlavou.

„Starý Heinz by možná mohl pomoci. Bydlí na konci vesnice. Je to chirurg a má doma všechno vybavení. Je to Němec. Divný člověk, nikdo ho tu nemá rád. A něco mi dluží. Ten by to mohl zvládnout a mlčet bude určitě taky...“

Otočil se a vlezl do auta. Dívka za sebou zabouchla zadní dveře a podložila mladíka spacákem. Vzala si jeho hlavu na klín.

„Držte ho pořádně, bude to házet,“ řekl Tomáš a prudce se rozjel po kamenité cestě.

Nad obzorem začínalo svítat. Obloha se vyčistila a tmavá modř zatím jen proužkem od východu začínala blednout. Zastavil auto před maringotkou. Vypnul motor, potom otevřel zadní dveře a vytáhnul mladíka ven. Nesl ho zemdlelého v náruči. Po třech schodcích dovnitř. Napadlo ho, že je vlastně strašně lehký. Dívka mu otevřela dveře a on vešel a uložil ho na postel. Vyhnal ven psa, který tam celou dobu čekal. Narovnal jeho nohu pečlivě zavázanou v dlaze. Podložil ji polštářem a urovnal mu pod hlavou. Potom vzal deku a přikryl ho. Byl celý bledý a vypadal, jakoby jen klidně spal. Tomáš věděl, že je to ztrátou krve a tím, co do něho Heinz nacpal. Dívka si k němu přisedla na lůžko a hladila ho po tváři.

Tomáš se potichu vytratil a usadil se venku u stolu. Nalil si do sklenice trochu z láhve, kterou si přinesl. Pohrával si se sklenicí před očima, než slivovici nalil najednou do sebe. Potom jen seděl a díval se k obzoru. Mezi stromy začínalo pronikat zatím jen matné a narůžovělé světlo. Ubalil si cigaretu a nalil si další sklenici. I přes bouřku a odcházející noc bylo teplo, probouzející se ráno věštilo další horlý den. Vrzly dveře a na schodech se objevila dívka. Pomalu sešla k němu.

„Nechcete si na chvilku sednout?“ A kývnul na ni lahev. Přišla až ke stolu, vzala mu ji z ruky a pořádně si z ní přihnula. Ani pohledem o něho nezavadila. Jakoby se dívala jinam a zároveň nikam. Tomáš ji pozoroval, pak vzal krabičku s tabákem, pokynul k ní a usmál se:

„Nemám vám taky jednu ubalit?“

Hlasitě se zasmál a strčil si cigaretu do koutku.

„Prosím, aspoň mě ušetřete těch řečí!“ řekla dívka a vylezla na stůl. Lehla si na záda, roztáhla nohy a patami se zapřela o hranu stolu. Pak si rukama vykasala sukni až do pasu. Tomáš tam seděl a koukal na ni. Viděl, že nemá kalhotky. Ležela na stole, oči zavřené.

Obrátil do sebe sklenici a pak se zvednul. Zapálil si cigaretu a krabičku zápalek pomalu zastrčil do kapsy u kalhot. Popotáhnul z cigarety a vyfouknul hustý oblak kouře. Dívka před ním ležela na stole a do šera svítala její bílá stehna a kolena. Cigaretu si vložil do koutku a přidržel ji rty. Vzal do jedné ruky láhev a druhou rukou jí přetáhnul sukni zpět přes kolena.

„Nechte toho.“

Odešel do maringotky. Za chvíli se opět otevřely dveře a on pomalu scházel ze schůdků. Ona ještě seděla na stole, ruce v klíně a koukala nepřítomně skrz něho. Pak se zastavil, chvíli se na ni díval a v náruči tisknul deku.

„Běžte ho hlídat. Jestli mu vyskočí horečka, tak je to průser. Já si jdu zdřímnout k ovcím, kdyby bylo cokoli potřeba, budu tam.“

Ještě se na ni jednou podíval a potom zašel za roh.

Tom Odpad

NÁRADÍ PRO ŘEMESLNÍKY, MÁNIČKY, PROFÍKY, HIPÍKY:

ADIMIRA

Vercajk je jako Rock 'n' roll

FESTIVAL NÁRADÍ 10. KVĚTNA 2019, PODRUHOVA 3, BRNO-LÍŠEŇ

Doporučujeme: Oheň na střeše:

26. duben 2019, Klub Sibiř, Dukelská 50, Brno
VEČÍREK K TRICETINÁM REVUE DNO

24. – 26. květen 2019, Park Lužánky, Brno
PONAVAFEST, 4. ROČNÍK
KALAN, GLOSTER 69
TORNÁDO LUE
SONGS FROM UTOPIA
LAMRAM JAM
VLADIVOJNA LA CHIA
THE BLADDERSTONES
ARVE HENRIKSEN
A DALŠÍ...

14. – 15. červen 2019, Ostropovice
KRÁKOR, 21. ROČNÍK
SMĚDNÝ MNICH
MIKY MARUSJAK & POETIC BAND
NAZDÁRCI
EIN ELEL UND TRAUMER BUNTES
PANENSKÉ PLAMENY
NADÍVANÝ SKŘIVÁNEK
N00100000!
CASA BINBAS
JOHNNY SERVICE
NICMOC SEXTET
SINKS
PACINO
FAT OLD DONALD
KANGAROOS IN AUSTRIA
MYCOP
KARAOKO GARLICGROUND
PÁTÍ NA SVĚTĚ
DIN
PÁRA VOD HUBY
JZD
BOBEŠ BAND
YAMABUSHI
V.I.T.R.I.O.L.
VÍČKO
ZARACHA
OLIVEROVA DÁLKA
UMĚLÁ HMOTA
MÜNCHEN KONFLIKT
FASTR
DARYL VAN HORNE
VERONIKA SVOBODOVÁ
DECEASED SQUIRELL ON THE PHONE
PAREGORIK
OBELISK OF LIGHT
USNU?
TILIKUM
COLD COLD NIGHTS
UNLIKE JAPAN
SHEEVA YOGA
MOTL FAMILY

Autorská čtení: Vojtěch Landa, Bořek Mezník, Eva Macholánová, křest revue DNO s autorským čtením kmenových autorů. Nahlášené i nenahlášené vstupy. Projekce filmů společnosti Foxymon a další...

Podrobně: www.spodniproudy.cz

Vietnamská vláda vydala zákaz komplimentů na pracovišti, tento tak doplnil nařízení o zákazu alkoholu, používání sociálních sítí a ulpátnování nepotismu. ●●● Italská vláda zakázala prodej vatových tyčinek vyrobených z plastu, nově musejí být tyto vyrobeny pouze z biologicky odbouratelných materiálů. Do roku 2021 by se na základě Směrnice EU měly přidat všechny státy EU. ●●● Tisíce převážně venkovských pobochek ruských pošt začaly prodávat lahvičky s cílem snížit konzumaci alkoholu v podobě čističů oken, nemrznoucích směsí apod. Mluvčí Ruské pošty Daniil Skidan sdělil, že smyslem opatření je zajistit lidem snadný přístup ke kvalitním a značkovým alkoholickým produktům. ●●● Muž ve Špindlerově Mlýně přepadl přítelkyni a ukradl jí zubní protézu, se kterou poté utekl a protézu zahodil mezi stromy. Motivem jeho jednání měla být skutečnost, že se s ní žena chtěla rozejít a bez zubů nebude pro jiné hezká tak jako pro něho. ●●● Některé německé základní školy zvažují kromě záchodků pro chlapce a dívky také toalety pro třetí pohlaví. Země již v roce 2013 zavedla možnost neuvádět u dětí v rodných listech ani mužské, ani ženské pohlaví a kolonku nechat nevyplněnou. Dítě se pak může samo rozhodnout, až dospěje. Podle oficiálních odhadů žije v Německu asi 80 tisíc intersexuálních osob. ●●● Letošními největšími bojovníky za rovné příležitosti pro obě pohlaví se v Spojených arabských emirátech se letos stali pouze muži, kteří tak obdrželi ceny Gendre Balance Index za genderovou rovnost ve společnosti. ●●● Společnost Google v rámci boje proti nerovnosti mezi ženami a muži a ze důvodu tlaku amerického ministerstva zpracovala výzkum, v němž chtěla zjistit, zda ženy neplatí hůře než muži. Ukázalo se však, že za podobnou práci jsou muži honorováni hůře než jejich kolegyně. Google následně vyplatil celkem 9,7 milionu dolarů v rámci kompenzací 10 677 podhodnocených zaměstnanců za rok 2018. Většina z nich byli muži. ●●● V íránském Teheránu začal platit zákaz venčení psů na veřejnosti. Íránské islámské orgány označují psy za „nečisté“ a chovatelství těchto zvířat je pro ně symbolem prozápadní orientace monarchie svržené během revoluce před čtyřiceti lety. ●●● Brněnský magistrát „vyzýval“ jednoho řidiče k odevzání řidičáku, ten podal odvolání s tím, že zívání až k vyzívání příslušného dokladu je neproveditelné a podle jeho názoru nezákonné. Krajský úřad na třech stranách potvrdil platnost rozhodnutí, přičemž zdůvodňoval, že se jednalo o zjevnou gramatickou chybu. V odůvodnění konkrétně uvedl „Odvolatel nemohl z usnesení jako celku dospět k závěru, že by jej správní orgán vyzýval k tomu, aby zíval tak dlouho, až vyzívá řidičský průkaz. Pokud by takový závěr z předmětného usnesení vyplýval, bylo by předmětné usnesení nicotné z důvodu jeho faktické neuskutečnitelnosti.“ ●●● Vědci z Harvardu zjistili, že kuřáci marihuany mají více spermií než nekuřáci. Výzkum proběhl v rámci testování a léčby neplodnosti. Analýzy spermatu ukázaly, že u kuřáků marihuany byla průměrná koncentrace spermií 62,7 miliónu na mililitr, u nekuřáků pak 45,4 miliónu na mililitr. ●●● Indický antinatalista Raphael Samuel zažaloval rodiče za to, že ho zplodili. Nedal jim předem souhlas a viní je z toho, že jej rodiče přivedli na tento svět pro své vlastní potěšení, aniž by přitom pomysleli na to, co mu způsobí. Teď musí žít, musí chodit do práce, občas musí cítit bolest či smutek. O nic z toho přitom nežádal a nejradši by nežil. Zarytý antinatalista uznal, že taková žádost není možná (jeho rodiče jsou právníci), chtěl by zejména poukázat na fakt, že dítě svým rodičům nic nedluží. ●●● Švýcarský policista byl odsouzen k jednomu roku vězení s podmínkou za rychlou jízdu při pronásledování zběsile uhánějícího zloděje. Soud konstatoval, že velmi přísné švýcarské zákony týkající se povolené rychlosti se vztahují i na policii a argumentoval, že policista při zásahu nezachraňoval lidské životy, ale pouze chtěl dopadnout zloděje, přičemž překročení rychlostního limitu musí být přiměřené. ●●● List Tylko Polska zveřejnil seznam „jmen, antropologických rysů, výrazů, zjevů, charakterových vlastností, metod fungování a dezinformačních aktivit“, jichž je možno použít k identifikaci židů. ●●● Nový ruský zákon, který nyní čeká na podpis prezidenta Putina, má trestat občany, kteří „urážlivým způsobem“ projeví nedostatek respektu vůči státu. ●●● Od září studenti městských škol v New Yorku budou během bezmasých pondělků konzumovat vegetariánská jídla. ●●● Počet předčasných úmrtí způsobených znečištěným vzduchem je dvojnásobný, než se dosud odhadovalo, vyplývá z nejnovějšího výzkumu. Znamená to, že toxický vzduch usmrcuje více lidí než kouření tabáku.

Φ&Γ

Předplatné:

Můžete si předplatit libovolný počet výtisků a 30 Kč.

Porto neúčtujeme a horní cenová hranice není omezena, případný výtěžek bez uzardění propijeme. Příklad: roční předplatné od 150 Kč, případné přílohy v ceně.

Kontakt: igor.latal@hotmail.cz, Archiv: spodniproudy.cz